

Dato: 08.10.2021

INNKALLING TIL MØTE I FOLLOREGIONEN INTERKOMMUNALT POLITISK RÅD (IPR) FREDAG 15. OKTOBER

Sted: Frogn rådhus, kommunestyresalen Fraunar

Tid: Kl. 0900 – 1300

DAGSORDEN:

SAK 36/21	SAK: GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN
SAK 37/21	SAK: GODKJENNING AV REFERAT (UTKAST) FRA MØTE 10. SEPTEMBER
SAK 38/21	SAK: DRØFTINGS- OG ORIENTERINGSSAKER
SAK 39/21	SAK: FOLLOREGIONENS HANDLINGSPROGRAM FOR 2022
SAK 40/21	SAK: FOLLORÅDETS BUDSJETT FOR 2022 OG ØKONOMIPLAN FOR 2022-2025
SAK 41/21	SAK: ORIENTERINGER FRA RÅDMANNSKOLLEGIET/LEDELSEN
SAK 42/21	SAK: REFERATSAKER
SAK 43/21	SAK: EVENTUELT

Med hilsen

Hans Kristian Raanaas
leder

Kari Marie Swensen
daglig leder

SAKSLISTE:

SAK 36/21	SAK: GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN
------------------	--

Forslag til vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjennes.

SAK 37/21	SAK: GODKJENNING AV REFERAT (UTKAST) FRA MØTE 10. SEPTEMBER
------------------	--

Forslag til vedtak:

Referatet godkjennes.

SAK 38/21	SAK: DRØFTINGS- OG ORIENTERINGSSAKER
------------------	---

1. Spørsmål om studietur høsten/vinteren 2021/2022

Arbeidsutvalget ønsker at Folloregionen drar på studietur og ønsker forslag til steder å besøke, jf. vedlagte notat.

SAK 39/21	SAK: FOLLOREGIONEN IPR – FORSLAG TIL STRATEGISK PLATTFORM
------------------	--

Prosessveileder Lena Haugseth oversendte forslag til ny strategisk plattform for Folloregionen IPR etter workshop på Oscarsborg festning 19.-20. august. Folloregionen diskuterte utkastet på sitt møte den 10. september, jf. sak 27/21. Innspill er innarbeidet i nytt revidert forslag til strategisk plattform, jf. vedlegg. Vedlagt følger også en oversikt over alle forslagene under hvert strategiske område som kom opp i diskusjonene i workshopen.

I tillegg har kommunedirektørutvalget i sitt møte den 24. september foreslått å endre et avsnitt under «Grønn omstilling i Follo» på side 3 (merket gult).

Forslag til innstilling:

1. Folloregionen IPR tar utkast til strategisk plattform til orientering.

2. Folloregionen IPR innstilling til representantskapet for Folloregionen IPR å godkjenne den strategiske plattformen.

SAK 40/21	SAK: FOLLOREGIONENS HANDLINGSPROGRAM FOR 2022
------------------	--

Arbeidsutvalget har utarbeidet revidert forslag til handlingsprogram for Folloregionen IPR for 2022, jf. vedlagte saksfremlegg og utkast. I henhold til samarbeidsavtalen er det Folloregionen IPR som skal godkjenne årlig handlingsplan, jf. § 2.

Forslag til innstilling:

1. Folloregionen IPR godkjenner utkast til handlingsprogram for 2022.
2. Folloregionen IPR vil gjennomføre workshop med næringslivet senhøsten 2021.

SAK 41/21	SAK: FOLLOREGIONENS BUDSJETT FOR 2022 OG ØKONOMIPLAN FOR 2022-2025
------------------	---

Arbeidsutvalget fikk på Folloregionens møte 10. september, jf. sak 29/21, i oppdrag å revidere forslag til budsjett for 2022, jf. vedlagte saksfremlegg og budsjettforslag. Kommunedirektørutvalget støtter det reviderte forslaget.

Forslag til vedtak:

1. Folloregionen IPR tar forslag til Folloregionens budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 til orientering.
2. Folloregionen IPR innstiller til representantskapet om å vedta rammene (kontingent) for neste års budsjett, dvs. kr 7 pr. innbygger i overføringer fra kommunene.
3. Folloregionen IPR vedtar at det tas kr 400 000 av fondet til drift og prosjekter i 2022.

SAK 42/21	SAK: ORIENTERINGER FRA RÅDMANNSKOLLEGIET/LEDELSEN
------------------	--

Fra rådmennene:

- Aktuelle saker i rådmannskollegiet (møte 24. september)

Fra ledelsen:

- Møte med Nofima den 16. september om FREMTIDSMAT – mat for bedre helse – en næringsklynge av sentrale aktører innen mat, ernæring og helse, jf. vedlagte presentasjon. Folloregionen IPR er samarbeidspartner i klyngen (dvs. innebærer ingen kostnader).

SAK 43/21	SAK: REFERATSAKER
------------------	--------------------------

1. Utkast til referat fra styremøte i Osloregionen den 24. september, jf. vedlegg.
2. Utkast til referat fra møte i Markarådet 20. september, ettersendes.

SAK 44/21	SAK: EVENTUELT
------------------	-----------------------

Dato: 13.09.2021

REFERAT (UTKAST) FRA MØTE I FOLLOREGIONEN IPR FREDAG 10. SEPTEMBER KL. 0900 - 1245

Sted: Frogn rådhus, møterom Oscarsborg

Til stede:

Hans Kristian Raanaas, ordfører Frogn kommune
Hans Kristian Solberg, ordfører Enebakk kommune
Ola Nordal, ordfører Ås kommune
Truls Wickholm, ordfører Nesodden kommune (gikk kl. 1145)
Hanne Opdan, ordfører Nordre Follo kommune
Tom Anders Ludvigsen, ordfører Vestby kommune
Tom-Arne Tørfoss, kommunedirektør Ås kommune
Harald K. Hermansen, rådmann Frogn kommune
Jane Short-Aurlien, ass. kommunedirektør Nordre Follo kommune (gikk kl. 1145)
Sjur Authen, rådmann Vestby kommune
Wenche Folberg, kommunedirektør Nesodden kommune
Siv Henriette Jacobsen, fylkesråd utdanning og kompetanse Viken fylkeskommune
Annette Lindahl Raakil, fylkestingsmedlem Viken fylkeskommune
Linda Iren Karlsen Duffy, avd.leder Utvikling og tverrfaglig samarbeid v/ fylkesrådsleders kontor Viken fk
Lasse Narjord Thue, fagkoordinator strategisk samarbeid og kommuneregioner Viken fk
Kari Marie Swensen, daglig leder sekretariatet

DAGSORDEN:

SAK 25/21	SAK: GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN
SAK 26/21	SAK: GODKJENNING AV REFERAT (UTKAST) FRA MØTE 21. MAI
SAK 27/21	SAK: DRØFTINGS- OG ORIENTERINGSSAKER
SAK 28/21	SAK: FOLLOREGIONENS HANDLINGSPROGRAM FOR 2022
SAK 29/21	SAK: FOLLORÅDETS BUDSJETT FOR 2022 OG ØKONOMIPLAN FOR 2022-2025
SAK 30/21	SAK: HØRINGSSAK – HANDLINGSPROGRAM FOR SAMFERDSEL 2022 – 2025
SAK 31/21	SAK: HØRINGSSAK – REGIONALT PLANPROGRAM FOR VIKEN FYLKESKOMMUNE
SAK 32/21	SAK: MEDLEMSKAP I KLIMA VIKEN
SAK 33/21	SAK: ORIENTERINGER FRA RÅDMANNSKOLLEGIET/LEDELSEN
SAK 34/21	SAK: REFERATSAKER
SAK 35/21	SAK: EVENTUELT

Hans Kristian Raanaas
leder

Kari Marie Swensen
daglig leder

SAKSLISTE:

SAK 25/21	SAK: GODKJENNING AV INNKALLING OG DAGSORDEN
------------------	--

Vedtak:

Innkalling og dagsorden godkjennes.

SAK 26/21	SAK: GODKJENNING AV REFERAT (UTKAST) FRA MØTE 21. MAI
------------------	--

Vedtak:

Referatet godkjennes.

SAK 27/21	SAK: DRØFTINGS- OG ORIENTERINGSSAKER
------------------	---

1. Utkast til Folloregionens nye strategiske plattform

Forslag til ny strategisk plattform for Folloregionen IPR ble diskutert. Det kom følgende tilleggs- og endringsforslag:

Hans Kristian Solberg foreslo følgende tillegg på side 5, 8. avsnitt:
«... digital infrastruktur og strømkapasitet.»

Ola Nordal foreslo følgende endringer:

- a. Avsnitt 3, side 3: Stryk «og Veterinærhøgskolen» (NMBU er sammenslått)
- b. Avsnitt Samferdsel, s 5: «Regionens interesser i de langsiktige samferdselsstrategier er å jobbe for ring 4 og forlengelse av jernbane nordover» strykes og erstattes med: «Regionens interesser i de langsiktige samferdselsstrategier er:
 - i. etablering av en ring 4-løsning som er gunstig for Follo;
 - ii. utvidelse av kapasitet for tog i Oslostunnelen slik at flere tog fra Follo kan gå direkte videre vestover fra Oslo S;
 - iii. etablering av E6-diagonalen i Klemetsrud-området.
- c. Avsnitt turisme og reiseliv, s 6: Første avsnitt tilføyes: «Dette omfatter både tilrettelegging for lokalturisme for innbyggerne i Follo og tilrettelegging for tilreisende utenfra.»

Truls Wickholm foreslå følgende:

- Samferdsel og kollektiv skal underbygge strategien om at vi skal jobbe og bo på tvers i Follo. Det må prioriteres å bygge ut kollektivtrafikk på tvers som underbygger ønske om å styrke regionbyene.
- Oslofjorden må styrkes som transportåre for gods og persontrafikk.»

Ordet «regionbyene» ble deretter foreslått endret til «styrke regionen».

Vedtak:

Det var enighet om at i det videre samarbeidet vil Folloregionen legge til grunn utkast til strategisk plattform for Folloregionen IPR med de endringsforslagene som ble fremmet i møtet.

Den nye strategiske plattformen skal konkretiseres i forslag til handlingsprogram og budsjett for 2022 og økonomiplanen for 2022-2025. Tiltakene/prosjektene skal være gjennomførbare i 2022.

2. Partnerskapsavtaler del I og del II med kommuneregionene i Viken – spørsmål om Buskerud-modellen er rettslig gyldig og Vikens deltakelse i møter i Folloregionen

Viken fylkeskommune v/ fylkesrådsleder Tonje Brenna har i epost til leder datert 9. september gitt følgende tilbakemelding på regionens brev til Viken fylkeskommune datert 16. august (lest opp i møtet):

«Viken fylkeskommune bekrefter at vi har mottatt brev fra Folloregionen interkommunale råd «Forslag til partnerskapsavtale, generell del», og vedlegget med en vurdering fra Jan Fridthjof Bernt om «Interkommunalt råd – Rettslige rammer for organisering og virkeområde».

Fylkestinget har besluttet at Viken fylkeskommune ikke skal gå inn som medlem av noen av kommuneregionene i Viken. Uten å gå inn i en uttømmende begrunnelse for denne konklusjonen må det påpekes at en slik deltakelse både ville kreve store administrative ressurser og ville ført til ulike rollekonflikter. F.eks. i saker der fylkeskommunen er innsigelsesmyndighet. I tillegg til at antallet kommuneregioner vil da ville vært medlem av, ville bundet opp store økonomiske ressurser som ville gi mindre anledning til å støtte prosjekter initiert av regionene.

Vi har vært i dialog med juridisk avdeling i KMD om spørsmålet om medlemskap og hvordan lovverket skal forstås, og er innforstått med at formuleringen i vårt forslag til generell del av partnerskapsavtalen om møte-, tale- og forslagsrett for fylkeskommunens representanter ikke er i tråd med kommuneloven.

Denne formuleringen vil bli endret, og vi kommer tilbake med forslag til en formulering som ligger innenfor det loven tillater, f.eks. ved at kommunene (IPR) inviterer fylkeskommunen etter behov og ønske.

Det er en viktig prioritering for Viken å skape gode og forpliktende samarbeid med kommuneregionene på et strategisk og politisk nivå, regulert i en partnerskapsavtale. Vi mener dette er et godt verktøy for å samle vår innsats for å nå felles mål og bidra positivt til samfunnsutviklingen i alle deler av fylket. Vi håper at Follorådet vil gjøre dette sammen med oss.

Jeg håper Follorådet ønsker videre samarbeid og at vi gjennom en partnerskapsavtale kan arbeide videre sammen, til det beste for Follo og menneskene som bor her.

Med ønske om et godt møte i morgen, og videre dialog.»

Vedtak:

Folloregionen tar tilbakemeldingen fra Viken fylkeskommune til orientering og ønsker å fortsette det gode samarbeidet. Arbeidsutvalget bes følge opp saken i brev til Viken, for å finne ut hvordan samarbeide på beste måte og hva samarbeidet skal omfatte.

Inntil det er formelt avklart hvordan møtene med Viken fylkeskommune kan gjennomføres på, inviteres Viken til møtene i Folloregionen.

3. Orientering/siste nytt fra Viken fylkeskommune

Fylkesråd Siv Henriette Jacobsen orienterte om siste nytt fra Viken, jf. vedlagte presentasjon.

SAK 28/21	SAK: FOLLOREGIONENS HANDLINGSPROGRAM FOR 2022
------------------	--

Utkast til handlingsprogram for 2022 ble diskutert.

Vedtak:

Det var enighet om at arbeidsutvalget utarbeider nytt forslag til handlingsprogram til møtet den 15. oktober, basert på de innspill og kommentarer som fremkom på møtet.

Konkrete tiltak/prosjekter knyttes nærmere opp til den strategiske plattformen og konkretiseres slik:

- kyststi/sti gjennom alle kommunene
- Revitalisere samarbeidet med NMBU og Campus Ås: klynge innen grønn omstilling
- kollektivtrafikk på tvers i Follo (møter med Ruter og fylkesråd for samferdsel).
- workshop med næringslivet utsettes.

SAK 29/21	SAK: FOLLOREGIONENS BUDSJETT FOR 2022 OG ØKONOMIPLAN FOR 2022-2025
------------------	---

Vedtak:

Arbeidsutvalget justerer forslag til budsjett og økonomiplan i henhold til handlingsprogrammet. Det skal samtidig vurderes muligheter for å søke prosjektmidler.

Viken fylkeskommune har i høringsbrev datert 30. juni d.å. bedt om innspill med høringsfrist 15. september.

Kommunedirektørutvalget hadde utarbeidet følgende

Forslag til høringsuttalelse:

1. Folloregionen IPR sender inn høringsinnspill til Vikens handlingsprogram for samferdsel 2022-2025, slik det fremgår av denne saken med vedlegg.
2. Folloregionen IPR støtter opp under Viken fylkeskommunes utpekte delmål og satsingsområder i Handlingsprogram for samferdsel 2022-25, men har forventninger om at Viken følger opp ambisjonsnivået med tilstrekkelig økonomiske bevilgninger i årene fremover. Det er nødvendig med økte budsjetter dersom man skal klare å innhente vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene, bygge et mer sammenhengende fylkeskommunalt gang- og sykkelveinett, sikre trygge skoleveier langs fylkesveiene og opprettholde et velfungerende kollektivtilbud på tvers av kommunene. Et tett samarbeid med kommunen og tilstrekkelig finansiering for å løse de flaskehalser som fylkesveiene ofte blir i transformasjonsområder i byområdene, er særdeles viktig. Tilbud om momskompensasjon fra fylkeskommunen for eksterne utbyggere er et godt virkemiddel for å stimulere til at flere prosjekter kan gjennomføres, og skape vekst og raskere fremgang i byutviklingen.
3. Folloregionen IPR viser til medvirkningsrunden vinteren 2021, der vi sendte inn innspill til hovedutfordringer på samferdselsfeltet, samt konkrete innspill til veiprosjekter (jf. vedlegg 3 og 4). Det er behov for at fylkeskommunen setter av tilstrekkelig planleggingsmidler til videre arbeid med å få disse prosjektene prioritert for regulering/gjennomføring.
4. Prognoser viser at det kan ta tid før kollektivtrafikken er tilbake med normale passasjertall etter pandemien, og kollektivselskapene må regne med tap i billettinntektene også i månedene fremover. Det å finne gode løsninger for å møte fremtidens reisevaner også etter pandemien er særdeles viktig. Folloregionen er positiv til at Viken fylkeskommune har satt i gang et utredningsarbeid for ny pris- og betalingsmodell i Viken, som nettopp ser på dette. Nye reisevaner etter koronaen gir behov for mer fleksible billettløsninger, samtidig som det er behov for mer sømløse billettsystemer innad i Viken og en mer rettferdig pris- og sonestruktur. Opprettholdelse av tilbud og hyppighet er også viktig for å kunne lokke passasjerene til å velge kollektivtrafikk igjen fremfor bil.
5. Folloregionen IPR er positiv til at Viken signaliserer en intensjon om å overta ansvaret for de veilysene langs fylkesveiene som er kommunalt driftet i dag (jf. kap. 6.2), under forutsetning av at lysene overdras «som de er».

Tom Anders Ludvigsen fremmet forslag om å sende inn de fem punktene i innstillingen i tillegg til at alle kommunestyrevedtakene tas med i eget nytt punkt, eller som eget vedlegg.

Ola Nordal fremmet deretter forslag om å føye til en ny setning i punkt 3:

«Folloregionen IPR viser på samme måte til kommunenes vedtatte høringsuttalelser.»

Vedtak:

1. Folloregionen IPR sender inn høringsinnspill til Vikens handlingsprogram for samferdsel 2022-2025, slik det fremgår av denne saken med vedlegg.
2. Folloregionen IPR støtter opp under Viken fylkeskommunes utpekte delmål og satsingsområder i Handlingsprogram for samferdsel 2022-25, men har forventninger om at Viken følger opp ambisjonsnivået med tilstrekkelig økonomiske bevilgninger i årene fremover. Det er nødvendig med økte budsjetter dersom man skal klare å innhente vedlikeholdsetterslepet på fylkesveiene, bygge et mer sammenhengende fylkeskommunalt gang- og sykkelveinett, sikre trygge skoleveier langs fylkesveiene og opprettholde et velfungerende kollektivtilbud på tvers av kommunene. Et tett samarbeid med kommunen og tilstrekkelig finansiering for å løse de flaskehalser som fylkesveiene ofte blir i transformasjonsområder i byområdene, er særdeles viktig. Tilbud om momskompensasjon fra fylkeskommunen for eksterne utbyggere er et godt virkemiddel for å stimulere til at flere prosjekter kan gjennomføres, og skape vekst og raskere fremgang i byutviklingen.
3. Folloregionen IPR viser til medvirkningsrunden vinteren 2021, der vi sendte inn innspill til hovedutfordringer på samferdselsfeltet, samt konkrete innspill til veiprosjekter (jf. vedlegg 3 og 4). Det er behov for at fylkeskommunen setter av tilstrekkelig planleggingsmidler til videre arbeid med å få disse prosjektene prioritert for regulering/gjennomføring. Folloregionen IPR viser på samme måte til kommunenes vedtatte høringsuttalelser.
4. Prognoser viser at det kan ta tid før kollektivtrafikken er tilbake med normale passasjertall etter pandemien, og kollektivselskapene må regne med tap i billettinntektene også i månedene fremover. Det å finne gode løsninger for å møte fremtidens reisevaner også etter pandemien er særdeles viktig. Folloregionen er positiv til at Viken fylkeskommune har satt i gang et utredningsarbeid for ny pris- og betalingsmodell i Viken, som nettopp ser på dette. Nye reisevaner etter koronaen gir behov for mer fleksible billettløsninger, samtidig som det er behov for mer sømløse billettsystemer innad i Viken og en mer rettferdig pris- og sonestruktur. Opprettholdelse av tilbud og hyppighet er også viktig for å kunne lokke passasjerene til å velge kollektivtrafikk igjen fremfor bil.
5. Folloregionen IPR er positiv til at Viken signaliserer en intensjon om å overta ansvaret for de veilysene langs fylkesveiene som er kommunalt driftet i dag (jf. kap. 6.2), under forutsetning av at lysene overdras «som de er».

SAK 31/21	SAK: HØRINGSSAK – REGIONALT PLANPROGRAM FOR VIKEN FYLKESKOMMUNE
------------------	--

Viken fylkeskommune har sendt regionalt planprogram for Viken fylkeskommune på høring, med høringsfrist 24. september.

Vedtak:

Folloregionen IPR avgir høringssvar til Planprogram for regionale planer i Viken, som utformet i vedlagte forslag til høringssvar.

SAK 32/21	SAK: MEDLEMSKAP I KLIMA VIKEN
------------------	--------------------------------------

Viken fylkeskommune har i brev datert 2. mars i år sendt invitasjon til ordførere i Viken om felles klimasatsing i Viken.

Kommunedirektørutvalget fremmet følgende

Forslag til vedtak:

1. Klima- og energinettverket (KEN) Follo går inn som et geografisk nettverk i Klima Viken bestående som i dag som et eget nettverk underlagt kommunedirektørutvalget i Folloregionen IPR.
2. Politisk representant for nettverket følger Folloregionen.
3. KEN Follo kommer tilbake til Folloregionen med forslag til mer detaljert handlingsplan for nettverket.

Tom Anders Ludvigsen fremmet forslag om å stryke punkt 2 i innstillingen og beholde punktene 1 og 3, samt at det fremmes ny sak om finansiering senere.

Hanne Opdan fremmet deretter forslag om at deltakelse i Klima Viken evalueres.

Tom Anders Ludvigsen fremmet nytt forslag om at politisk representasjon i politisk styringsgruppe i Klima Viken ivaretas av regionrådsledelsen.

Vedtak:

1. Klima- og energinettverket (KEN) Follo går inn som et geografisk nettverk i Klima Viken bestående som i dag som et eget nettverk underlagt kommunedirektørutvalget i Folloregionen IPR.
2. Politisk representasjon i politisk styringsgruppe i Klima Viken ivaretas av regionrådsledelsen.
3. KEN Follo kommer tilbake til Folloregionen IPR med forslag til mer detaljert handlingsplan for nettverket.
4. Deltakelsen i Klima Viken evalueres høsten 2022.

SAK 33/21	SAK: ORIENTERINGER FRA RÅDMANNSKOLLEGIET/LEDELSEN
------------------	--

Fra rådmennene:

- Wenche Folberg orienterte om aktuelle saker som ble behandlet i kommunedirektørutvalgets møte 27. august.
- Kommunedirektørene skriver under avtale om LHBT+ mellom Follo-kommunene og Høgskolen Kristiania.
- Den 9. september var det avslutning for kommunedirektør Trine Christensen, Ås, og rådmann Kjersti Øiseth, Enebakk.

Fra ledelsen:
Ingen saker.

SAK 34/21	SAK: REFERATSAKER
------------------	--------------------------

1. Brev fra Viken fylkeskommune om ressurser til Folloregionen.

SAK 35/21	SAK: EVENTUELT
------------------	-----------------------

Leder tok opp spørsmålet om deltakelse på eksterne fysiske møter der han eller en annen ordfører innleder og representerer Folloregionen IPR. Ordførerne vil diskutere hvordan de best kan opptre til beste for regionrådssamarbeidet.

Hanne Opdan tok opp spørsmålet om forberedelser til styremøtene i Osloregionen IPR. Før leder deltar på møtene, gjennomføres kort teamsmøte slik at leder kan stille godt forberedt.

Siv Henriette Jacobsen nevnte at det kunne være en idé å utarbeide en påvirkningsstrategi/-plan for Folloregionen IPR.

Til: Folloregionen IPR

Fra: sekretariatsleder

Studietur/arbeidsseminar for Folloregionen – forslag til steder å besøke:

Det har lenge vært et ønske om å dra på en felles studietur, men på grunn av ulike årsaker har dette ikke vært gjennomførbart (kommunesammenslåing, pandemien). I arbeidet med å utforme ny strategisk plattform for regionrådet med nye innsatsområder som næringsutvikling, samferdsel, reiseliv/turisme og klima/grønn omstilling, foreslår sekretariatsleder at Folloregionen drar på en studietur vinteren 2022. Innenfor tema reiseliv/turisme kan følgende steder være aktuelle:

1. Hallingdal/Geilo

Regionrådet i Hallingdal er et av de eldste regionrådene og har hatt et regionalt samarbeid siden 1952. Hallingdalsrådet ble første regionråd i Viken som fikk vedtatt ny samarbeidsavtale om IPR. De har som eneste regionråd også vedtatt partnerskapsavtale del I med Viken. Jobber systematisk med omdømme og påvirkning av saker som gjelder alle de 6 kommunene i Hallingdal. Som de selv sier: de er uenige seg i mellom, men når de er utenfor dalen, opptrer de med én stemme og er enige. Det gir resultater.

Geilo er godkjent som bærekraftmerket reisemål i regi av Innovasjon Norge, se linken <https://www.innovasjon norge.no/no/om/nyheter/2018/rekordoppslutning-rundt-norsk-barekraftordning/>

<https://www.visitnorway.no/reisemal/ostlandet/geilo/planlegg-reisen/>

<https://www.innovasjon norge.no/no/tjenester/reiseliv/merket-for-barekraftig-reiseliv/>

Folloregionen burde jobbe for å oppnå samme merke, som passer godt til ny strategi og nytt innsatsområde samtidig som regionen jobber med klima og oppnå bærekraftsmålene.

Innovasjon Norge tilbyr finansiell støtte. Prosessen mot å ta merke første gang tar ca. 2 år.

2. Fjellregionen og Røros

Fjellregionen som består av 8 kommuner i Trøndelag og Innlandet fylker (Holtålen, Røros, Os, Tolga, Tynset, Folldal, Alvdal og Rendalen), kan være aktuell. Røros er et populært sted sommer som vinter, der deler av sentrum står på Unescos verdensarvliste. I tillegg er de resertifisert i merkeordningen bærekraftig reisemål, se linken

<https://www.fjellregionen.no/opplev>

3. Lindesnesregionen (Mandal og Lindesnes) og Kristiansand

Lindesnesregionen, som nå består av de tidligere kommunene Mandal, Lindesnes og Marnardal og heter Lindesnes kommune, er også på listen over bærekraftig reisemål. Foruten Lindesnes fyr, er det vel undervannsrestauranten Under som er mest kjent.

<https://www.visitnorway.no/reisemal/sorlandet/lindesnes/>

Nabokommunen, Kristiansand, er også vel verdt et besøk. De har Dyreparken som i flere tiår har vært et reisemål for alle småbarnsforeldre.

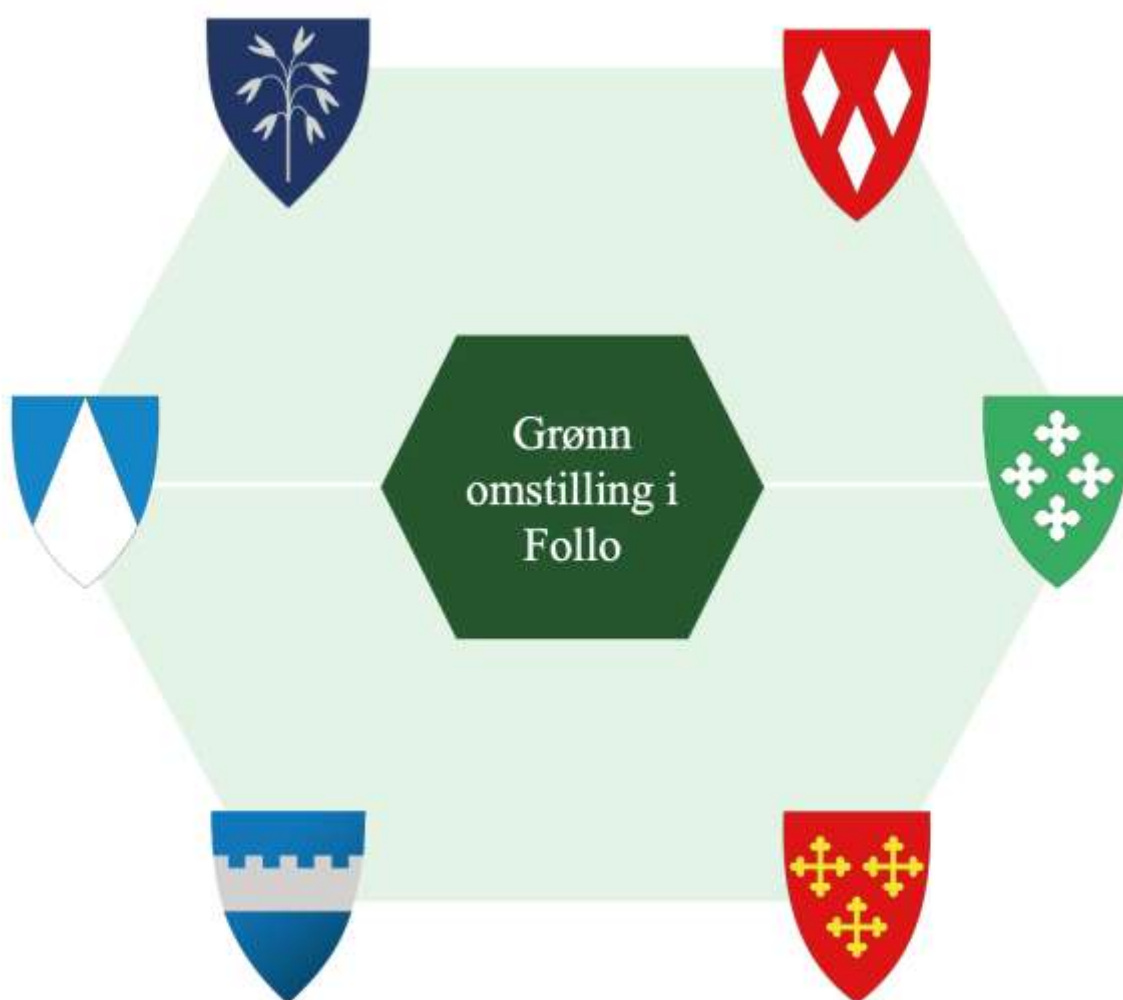
Kristiansandsregionen endret også sitt næringsarbeid for 2-3 år siden og etablerte Business Kristiansand, se linken

<https://www.businessregionkristiansand.no/>

22.09.21

KMS

Strategisk plattform

Folloregionen interkommunalt politisk råd

Folloregionen interkommunalt politisk råd er et politisk samarbeidsorgan for kommunene Enebakk, Frogn, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås. Ny samarbeidsavtale ble vedtatt i representantskapet 11.06.2021. I samarbeidsavtalens formålsparagraf slås det fast at regionrådets arbeid skal ta utgangspunkt i en felles strategi:

Folloregionen er et politisk samarbeidsorgan for de deltagende kommunene som skal bidra til å styrke og synliggjøre Follo som en bærekraftig og attraktiv region i Hovedstadsområdet med nærhet til Oslo. Folloregionen skal bidra til å utvikle regionen til beste for innbyggerne og for de samarbeidende kommunene i henhold til enhver tid gjeldende strategidokument.

Folloregionen skal arbeide for utvikling av regionen gjennom forpliktende samarbeid og ivareta interessene til regionen overfor fylket, staten og andre organer på regionalt og nasjonalt nivå.

Dette dokumentet utgjør en felles strategisk plattform for målrettet arbeid i regionrådet.

Region med muligheter

Kommunene i regionen inngår i en felles bo- og arbeidsregion som preges av befolkningsvekst. Innenfor et lite geografisk område finnes et mangfoldig tilbud både til egen befolkning og tilreisende.

Regionen har en nærhet til hovedstaden og godt utbygde samferdselsårer som E6, E18, Østfoldbanen, Oslofjordtunellen, samt den forestående Follobanen. Mye trafikk går gjennom regionen, og det er korte avstander både innad i regionen og til Oslo og folkerike kommuner rundt hovedstaden.

Kommunene i regionen har tiltrukket seg ulike næringer. Lokalisering av Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) gir regionen unike muligheter til næringsutvikling og utvikling av flere kunnskapsarbeidsplasser.

Summen av dette gjør at regionen har pendlerstrømmer både innad, inn og ut av regionen, et mangfold av næringer og er attraktiv for etablering.

Grønn omstilling i Follo

Regionrådet søker samarbeid og samhandling for å bidra til å realisere det grønne skiftet. Kommunene har hver for seg vedtatt ambisiøse mål og har felles behov for kompetanse til å møte utfordringene regionen som helhet står overfor. Det krever også at regionrådet ser flere samfunnsområder i sammenheng og setter søkelys på utvikling av sirkulære verdikjeder innad i regionen.

Enkeltaktører kan ikke på egenhånd løse de utfordringene samfunnet står overfor. Myndigheter, næringsliv og academia må samarbeide for å skape omstilling og oppnå bærekraftig samfunnsutvikling.

Endring i synet på hvordan innovasjoner skapes, fra en lineær forståelse til et syn på innovasjon som et resultat for samarbeid, endrer også synet på offentlige aktører som medvirker til innovasjon og omstilling. Triple Helix er en modell som beskriver innovasjonssamarbeidet mellom næringsliv, academia og myndigheter. Med utgangspunkt i NMBU, Campus Ås og et mangfoldig næringsliv ligger det muligheter i nye partnerskap mellom aktører i regionen som har felles interesser og unik kompetanse. Gjennom samarbeid i prosjekter vil regionrådet tilrettelegge for at aktørene i fellesskap kan tiltrekke seg og søke ressurser for utvikling og innovasjon som bidrar til grønn omstilling.

Basert på dette har Folloregionen IPR konkretisert funksjoner regionrådet ønsker å ta i den grønne omstillingen. Samtidig er det pekt ut strategiske innsatsområder for utøvelse av disse funksjonene. Kombinasjon av funksjoner og innsatsområder utgjør en felles strategisk plattform for målrettet arbeid i regionrådet.

Folloregionen IPRs funksjon i den grønne omstillingen i regionen

Folloregionen IPR består av ordførerne fra de samarbeidende kommunene, der også kommunedirektørene har møte- og talerett. Dette er et viktig organ med et stort potensial til å samle kunnskap og ressurser, påvirke til omstilling og utvikle regionen.

Skaffe, samordne og oppdatere forståelse av utfordrings- og mulighetsbilde

Regionrådet skal være en arena for å involvere ulike parter for å samle perspektiv, utvikle kunnskapsgrunnlag og løsninger for ulike sakskompleks. Disse erfaringene skal i perioden løftes opp i regionalt samarbeid med ulike aktører.

Aktører innenfor offentlig sektor, næringsliv og akademia har ulike perspektiv på utfordringer og muligheter innenfor regionen. Regionrådet vil ta initiativ til å samle aktører, initiere samarbeid på tvers og utvikle nye partnerskap. Oppfølging av konkrete initiativ som kommer ut denne arenaen ivaretas av de involverte aktørene.

Sette agenda for omstilling og utvikling

Regionrådet er involvert i en rekke prosesser og sammenhenger hvor vi skal bidra til å sette agenda for omstilling og utvikling som involverer flere aktører i regionen. Innenfor innsatsområdene *næringsutvikling*, *samferdsel* og *turisme og reiseliv* er det en rekke temaer regionrådet kan bidra til å sette på agendaen. Dette gjelder internt i regionen, overfor fylket, staten og andre organer på regionalt og nasjonalt nivå.

Rådet ønsker aktivt å identifisere og fremme muligheter og belyse felles utfordringer regionen har. Dette gjelder også i saker ut over innsatsområdene i denne strategiske plattformen. Regionrådet skal i tillegg ivareta regionens interesser i en rekke saker som omhandler viktige samfunnsområder og samfunnsfunksjoner.

Tilrettelegge for omstilling, utvikling og profilering

Regionrådet kan være en aktiv tilrettelegger ved å søke og tiltrekke ressurser til konkrete prosjekter, fatte politiske vedtak som fremmer omstilling, etterspørre nye løsninger og bruke muligheter til å stille krav i innovative anskaffelser. Rådet er opptatt av å utvikle og avklare rollen som tilrettelegger for omstilling i regionen og vil initiere og utforske dette i dialog med ulike aktører.

Strategiske innsatsområder for Folloregionen IPR

Omstilling til lavutslippssamfunnet krever at Follo-kommunene utvikler ny forståelse for hvordan regionen kan gjøre det mulig å jobbe, bo og leve i mer kortreise kretsløp.

Næringsutvikling, samferdsel og turisme og reiseliv er hver for seg viktige strategiske innsatsområder for Folloregionen. Korte avstander innad i regionen gir også muligheter til å se innsatsområdene i sammenheng med hverandre for å utvikle regionale verdikjeder på tvers av næringer.

Næringsutvikling

På den ene siden handler næringsutvikling om lokalisering og etablering av eksisterende næring. På den andre siden omhandler det utvikling av nye næringer. Regionrådet ønsker å prioritere og fremme samarbeid med næringer som har et utgangspunkt i regionens naturlige fortrinn og næringer som gjennom innovasjon bidrar til grønn omstilling og bærekraftige samfunn.

NMBU er en viktig strategisk samarbeidspartner for regionen. En utfordring er at utvikling av nye arbeidsplasser som skjer i forbindelse med, og i forlengelse av studier ved universitetet, etableres utenfor regionen. Regionrådet vil videreutvikle samarbeidet og møte denne utfordringen. Rådet skal initiere en prosess for etablering av et klyngesamarbeid for regional grønn omstilling.

En stor andel av regionens innbyggere pendler ut av Follo i forbindelse med arbeid. Regionrådet vil derfor jobbe for å tiltrekke seg arbeidsplasser som kan bidra til lavere netto utpendling i regionen.

Korona-pandemien har ført til at mange virksomheter tenker nytt om behov for å samle ansatte i sentraliserte lokaler. Positive erfaringer med ansatte på hjemmekontor og bruk av digitale møteplattformer, kan åpne for mindre pendling og etablering av lokale kontorfellesskap med ulike selskaper samlet. Regionrådet vil følge med på utviklingen for å forstå muligheter det kan gi regionen på sikt, og hvilken funksjon rådet kan og bør ta.

Samferdsel

Folloregionen er en region med mye infrastruktur for samferdsel. Dette innsatsområdet spiller derfor en betydelig rolle for omstilling til lavutslippssamfunnet. Regionens interesser i de langsiktige samferdselsstrategier er:

- i. etablering av en Ring 4-løsning som er gunstig for Follo;
- ii. utvidelse av kapasitet for tog i Oslostunnelen slik at flere tog fra Follo kan gå direkte videre vestover fra Oslo S, og
- iii. etablering av E6-diagonalen i Klemetsrud-området.

Internt i regionen vil regionrådet bidra til mer fleksibel mobilitet og at reisemønstre kan endres til mer miljøvennlige alternativer.

Samferdsel og bruk av kollektivtransport skal underbygge strategien om at vi skal jobbe og bo på tvers i Follo. Det må prioriteres å bygge ut kollektivtrafikk på tvers som underbygger ønske om å styrke regionen. Oslofjorden må styrkes som transportåre for gods- og persontrafikk.

Elektrifisering endrer rekkevidden til sykler både i forbindelse med jobb, ferie og fritid. Regionen ønsker å forstå og vurdere muligheter dette kan ha regionalt og nasjonalt.

Utstrakt bruk av hjemmekontor under pandemien har avdekket behov for innsats for å sikre nødvendig infrastruktur som telefon- og bredbåndsdekning. Søknad for å styrke bredbånd er kompliserte for enkeltkommuner å håndtere. Regionrådet ønsker å sette digital infrastruktur og strømkapasitet på dagsorden og samarbeide om utvikling i Follo.

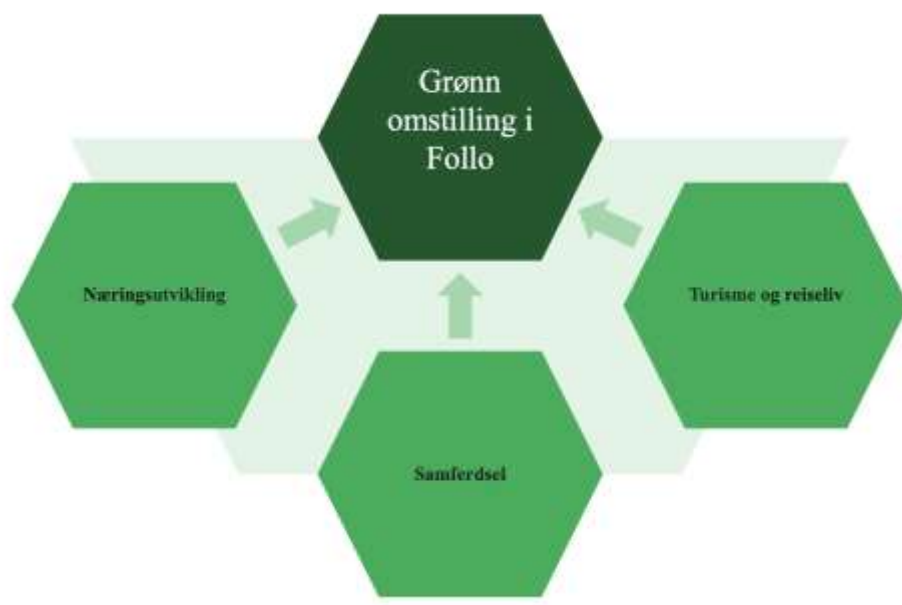
Transport er en miljøutfordring i regionen. Regionrådet ønsker å utforske mulighetene i bedre utnyttelse av returkapasitet sammen med aktørene i næringen. Transport og mobilitet blir viktige dimensjoner av *turisme og reiseliv* som innsatsområde, og må derfor ses i sammenheng.

Turisme og reiseliv

Regionen byr på reisemål og attraksjoner til et vidt spekter av interesser. Regionrådet ønsker å bidra til å koble næringen sammen for utvidelse av sesong og tilbud, samt skape synergier av hverandre innenfor regionen. Dette omfatter både tilrettelegging for lokalturisme for innbyggerne i Follo og tilrettelegging for tilreisende utenfra.

Etterspørsel etter lokalt og kortreist er viktig fundament for bærekraftig utvikling. Et mangfold av tilbud innen opplevelser, rekreasjon og aktiv fritid kombinert med korte geografiske avstander gir store utviklingsmuligheter i regionen. Regionrådet søker å være en aktiv samarbeidspartner for næringen.

Folloregionen skal også være en arena hvor miljøutfordringer ved turisme og reiseliv settes på agendaen.

Turisme og reiseliv

- Initiere møte med aktører innen turisme og reiseliv i regionen med mål om
 - koble sammen næringen i hele regionen
 - få oversikt i pågående prosjekter
 - forstå næringens behov som aktør i Grønn omstilling – hvor kan næringsrådet utøve en funksjon
 - å utvide tilbud og sesong og skape synergier av hverandre
- Engasjere oss i å videreutvikle turismekart/portal for Folloregionen
<https://www.visitgreateroslo.com/no/follo/>
 - kartlegge kortreiste opplevelser/attraksjoner for regionens innbyggere
 - oversikt over hva som finnes i regionen for tilreisende
 - interaktiv planlegger
 - transport i forbindelse med turisme
- Utvikle en felles profilering for opplevelser og reiseliv i regionen (ses i sammenheng med punktet over)
- Agenda miljøutfordringer: Utvide antall tømmestasjoner for bobiler i regionen

Samferdsel

- Utvikle kompetanse om endringer av reisemønstre og hva som må tilrettelegges for å bidra til grønn omstilling
- Prioritere fleksibel mobilitet i regionen
- Koble sammen transportårer for gående og syklende mellom kommunene
- Initiere møte med Ruter tilbud i et aldersvennlige samfunn
- Øke kapasitet på tvers i regionen
- Ring 4 – fortsette langsiktig arbeid for å knytte sammen nord og syd
- Prosjekt for å redusere pendling: «Statens fløy» i rådhusene/regionen – kontorplasser for statlige ansatte som bor i regionen
- Utvikle kunnskap om muligheter som ligger i økt bruk av el-sykler i forbindelse med jobb, ferie og fritid (mulig prosjekt)
- Agenda miljøutfordringer: Etablere prosjekt om bedre utnyttelse av returkapasitet

Næringsutvikling

- Invitere næringsaktører til møter om muligheter i regionen
 - Videreutvikle satsing på bioøkonomi
 - Identifisere og utvikle naturlige fortrinn i regionen
 - «Post corona»
- Utvikle kompetanse om
 - sirkulære verdikjeder
 - sosiale entreprenører som aktører i å løse samfunnsutfordringer
 - påvirkerrollen - bruk av innovative kontrakter/anskaffelser
 - hva som skal til for å få nye etablerte virksomheter til å bli i regionen

- Starte prosess med å vurdere etablering av næringsklynge med fokus på «det grønne skiftet» - en arena hvor regionrådet, NMBU, Veterinærhøgskolen og næringsliv sammen kan identifisere utviklings- og innovasjonsprosjekter i regionen
- Søke prosjektmidler til innovasjonssamarbeid etter Triple Helix modellen
- Agenda: felles innsats for å sikre telefon- og bredbåndsdekning i hele regionen
- Agenda miljøutfordringer: Redusere klimautslipp i regionen

Internt i regionrådet

- Utarbeide plan for hvilke aktører som skal inviteres inn når – sette inn i årshjul
- Utarbeide intern prosess for å følge opp initiativ/saker, vurdere hvilken rolle regionrådet skal ta/hvordan skal vi følge opp sakene og evaluere effekter
- Utarbeide plan for å følge opp saker som settes på agendaen – utforske muligheter, dele kunnskap/erfaringer, komme frem til felles tiltak, felles uttalelser, hvilke saker ønsker vi å sette på agenda hvor
- «Regionen først» - saker – hvordan skape synergier for de andre kommunene
- Hvordan buke representantskapet på en best mulig måte
- Plan for å presentere strategien i ulike sammenhenger – få opp muligheter til handlingsprogram

Til: Folloregionen IPR

Fra: Arbeidsutvalget og kommunedirektørutvalget (KDU)

Sak 40/21 - Saksfremlegg – Forslag til Folloregionens handlingsprogram for 2022

Forslag til vedtak:

1. Folloregionen IPR godkjenner utkast til handlingsprogram for 2022.

Bakgrunn og forutsetninger/føringer:

Follorådet er omdannet til et interkommunalt politisk råd våren 2021, etter å ha vært et prosjekt (*Nytt Folloråd*) i ca. 5 år. I ny samarbeidsavtale for Folloregionen interkommunalt politisk råd er det i § 5 omtalt at representantskapet minst én gang pr. fireårsperiode vedtar strategiske føringer for arbeidet. I budsjettet for 2021 ble det foreslått at Folloregionen vinteren 2021 startet opp en strategiprosess for å utarbeide et strategidokument. Det ble derfor satt av kr 600 000 i budsjettet for 2021 til denne prosessen. Som del av prosessen vil også NMBU, næringsråd og andre regionale aktører bli trukket med i denne prosessen. På grunn av pandemien ble workshop utsatt til august i år, og workshop med næringslivet og NMBU vil bli gjennomført på et senere tidspunkt.

Folloregionen skal denne høsten utarbeide handlingsprogram og budsjett for 2022 med utgangspunkt i ny strategi og nye innsatsområder, jf. utkast til strategisk plattform. Hovedfokus i denne perioden frem til 2023 vil være næringsutvikling, samferdsel og turisme/reiseliv med grønn omstilling og klima som et overordnet og gjennomgående perspektiv. De tre hovedområdene skal ses i sammenheng. Gjennom strategidiskusjonen var det enighet om å stå sammen om disse temaene og skape en «vi-følelse» og fokus på gjennomføringen.

Handlingsprogram 2022 – 2025

Folloregionen interkommunalt politisk råd

Vedtatt i Folloregionen IPR xx.xx.2021

Utkast pr. 24. september

Innholdsfortegnelse

UTKAST

1. Kort om Folloregionen

Folloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) er et regionalt, politisk samarbeidsorgan for kommunene Enebakk, Frogn, Nesodden, Nordre Follo, Vestby og Ås. Våren 2021 ble Follorådet omdannet til et interkommunalt politisk råd, jf. kommunelovens kapittel 18, og innebærer en formalisering av det regionale samarbeidet. Ny samarbeidsavtale ble vedtatt i alle kommunestyrene vinteren 2021 og i representantskapet 11.06.2021. I samarbeidsavtalens formålsparagraf slås det fast at regionrådets arbeid skal ta utgangspunkt i en felles strategi:

Folloregionen er et politisk samarbeidsorgan for de deltagende kommunene som skal bidra til å styrke og synliggjøre Follo som en bærekraftig og attraktiv region i Hovedstadsområdet med nærhet til Oslo. Folloregionen skal bidra til å utvikle regionen til beste for innbyggerne og for de samarbeidende kommunene i henhold til enhver tid gjeldende strategidokument.

Folloregionen skal arbeide for utvikling av regionen gjennom forpliktende samarbeid og ivareta interessene til regionen overfor fylket, staten og andre organer på regionalt og nasjonalt nivå.

Folloregionen er en frivillig sammenslutning basert på interessefellesskap og har ingen formell myndighet ut over det som følger av samarbeidsavtalen, og må vise sin eksistensberettigelse og nå sine mål gjennom meningsdannelse, påvirkning og samordning.

Folloregionen har følgende oppgaver innenfor rammene av samarbeidsavtalens formål:

- a) Drøfte felles saker på tvers av kommune- og fylkesgrensene
- b) Utarbeide felles rådgivende strategier
- c) Planlegge og gjennomføre prosjekter i regi av Folloregionen
- d) Arbeide interessepolitisk, herunder avgi høringsuttalelser, der det er felles regionale interesser – samfunnspåvirkning
- e) Profilering og omdømmebygging
- f) Reiseliv og turisme
- g) Bidra i samarbeidsprosjekter og partnerskap der det er felles regionale interesser, herunder næringsutvikling i samarbeid med blant annet NMBU, Campus Ås og næringslivet for øvrig.
- h) Gjennomføre aktiviteter med sikte på erfaringsoverføring, læring, og styrking av felles identitet innenfor samarbeidet.
- i) Samordne kommunenes samhandling med Viken fylkeskommune for så vidt gjelder næring og fylkeskommunal finansiering av infrastruktur.

FNs bærekraftsmål er en felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, kjempe mot ulikhet og stoppe klimaendringer innen 2030. Bærekraftmålene inngår i FNs Agenda 2030 og består av 17 mål for ei bærekraftig utvikling, samt en erklæring om hvorledes verden skal oppnå denne utviklingen innen 2030.

Folloregionen skal bidra til å nå FNs bærekraftsmål og skal være en foregangsregion på vei mot lavutslippssamfunnet. Folloregionens arbeid skal representere en merverdi i forhold til kommunenes ansvar for å bidra til å nå disse målene.

Folloregionen skal i perioden 2022 – 2025 bidra til å nå følgende bærekraftsmål:

- Mål 9: Innovasjon og infrastruktur
- Mål 11: Bærekraftige byer og samfunn
- Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
- Mål 13: Stoppe klimaendringene
- Mål 17: Samarbeid for å nå målene

(sett inn bilde av bærekraftsmålene)

2. Folloregionens organisering

2.1 Politiske organer

Representantskapet er Folloregionens høyeste organ og ledes av Folloregionens leder.

Representantskapets fastlegger strategier for samarbeidet i Folloregionen, fastsetter årlig kontingent og godkjenner regnskap og årsberetning for rådet, jf. kommuneloven § 14-8. Hvert medlem deltar med én stemme. Møte i representantskapet holdes minst én gang hvert kalenderår.

Folloregionen (tidligere Fllorådet) er det utøvende organet og ivaretar løpende Folloregionens interesser mellom møtene i representantskapet. Folloregionen vedtar årlig budsjett og handlingsprogram og avgir høringsuttalelser etc.

Arbeidsutvalget opprettes av representantskapet og består av leder og nestleder i Folloregionen, samt leder og nestleder i kommunedirektørutvalget og sekretariatsleder. Arbeidsutvalget forbereder dagsorden og saker til møtene i representantskapet og Folloregionen.

2.2 Administrativ organisering

Kommunedirektørutvalget (KDU) består av kommunedirektørene/rådmennene fra medlemskommunene og forbereder saker til Folloregionen og representantskapet.

Faggruppene rapporterer til kommunedirektørutvalget og har medlemmer fra hver kommune. Ledervervet i hver faggruppe følger ledervervet i Folloregionen og i KDU. Følgende faggrupper er etablert:

- Areal- og samferdselsgruppen
- Klima- og energinettverket
- Helsegruppen
- Faggruppe næringsutvikling
- Faggruppe skole- og oppvekst

Faggruppene bidrar til utvikling og koordinering av temaene på tvers mellom kommunene.

Sekretariatet har sekretariatsansvar for representantskapet, Folloregionen, arbeidsutvalget og KDU. Pr. 01.01.2021 består sekretariatet av én person i 100 % stilling.

3. Folloregionens strategiske plattform

Folloregionen IPR har høsten 2021 utarbeidet ny strategisk plattform for det regionale samarbeidet, vedtatt av representantskapet i Folloregionen IPR den xx.xx.2021.

3.1 Region med muligheter

Kommunene i regionen inngår i en felles bo- og arbeidsregion som preges av befolkningsvekst. Innenfor et lite geografisk område finnes et mangfoldig tilbud både til egen befolkning og tilreisende.

Folloregionen har en nærhet til hovedstaden og godt utbygde samferdselsårer som E6, E18, Østfoldbanen, Oslofjordtunellen, samt den forestående Follobanen. Mye trafikk går gjennom regionen, og det er korte avstander både innad i regionen og til Oslo og folkerike kommuner rundt hovedstaden.

Kommunene i regionen har tiltrukket seg ulike næringer. Lokalisering av Norges Miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) gir regionen unike muligheter til næringsutvikling og utvikling av flere kunnskapsarbeidsplasser.

Summen av dette gjør at regionen har pendlerstrømmer både innad, inn og ut av regionen, et mangfold av næringer og er attraktiv for etablering.

3.2 Grønn omstilling i Follo

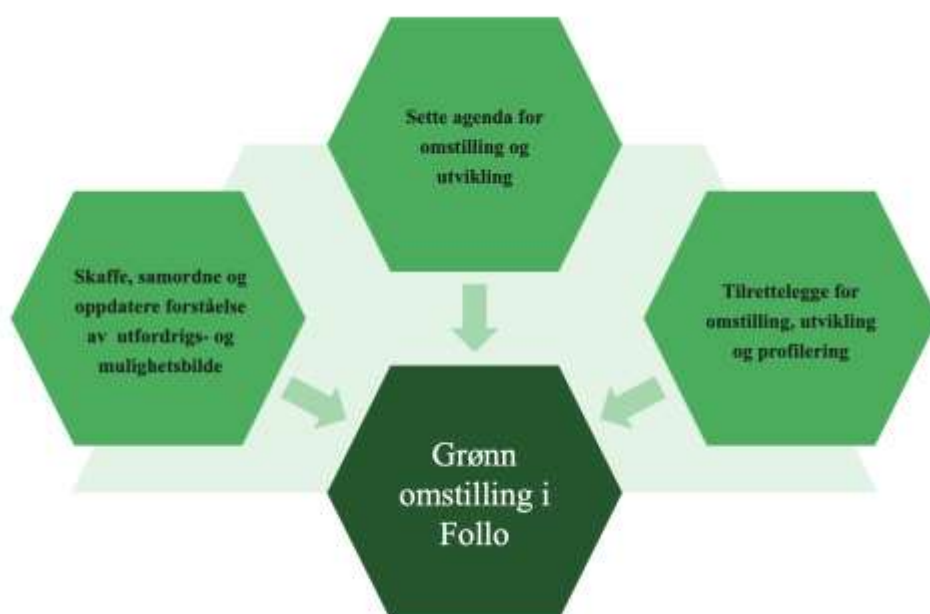
Folloregionen ønsker samarbeid og samhandling for å bidra til å realisere det grønne skiftet. Kommunene har hver for seg vedtatt ambisiøse mål og har felles behov for kompetanse til å møte utfordringene regionen som helhet står overfor. Det krever også at regionrådet ser flere samfunnsområder i sammenheng og setter søkelys på utvikling av sirkulære verdikjeder innad i regionen.

Enkeltaktører kan ikke på egenhånd løse de utfordringene samfunnet står overfor. Myndigheter, næringsliv og akademia må samarbeide for å skape omstilling og oppnå bærekraftig samfunnsutvikling. Triple-Helix-modellen beskriver innovasjonssamarbeidet mellom næringsliv, akademia og myndigheter. Med utgangspunkt i NMBU, Campus Ås og et mangfoldig næringsliv ligger det muligheter i nye partnerskap mellom aktører i regionen som har felles interesser og unik kompetanse.

Basert på dette har Folloregionen IPR konkretisert funksjoner regionrådet ønsker å ta i den grønne omstillingen. Samtidig er det pekt ut strategiske innsatsområder for utøvelse av disse funksjonene. Kombinasjon av funksjoner og innsatsområder utgjør en felles strategisk plattform for målrettet arbeid i regionrådet.

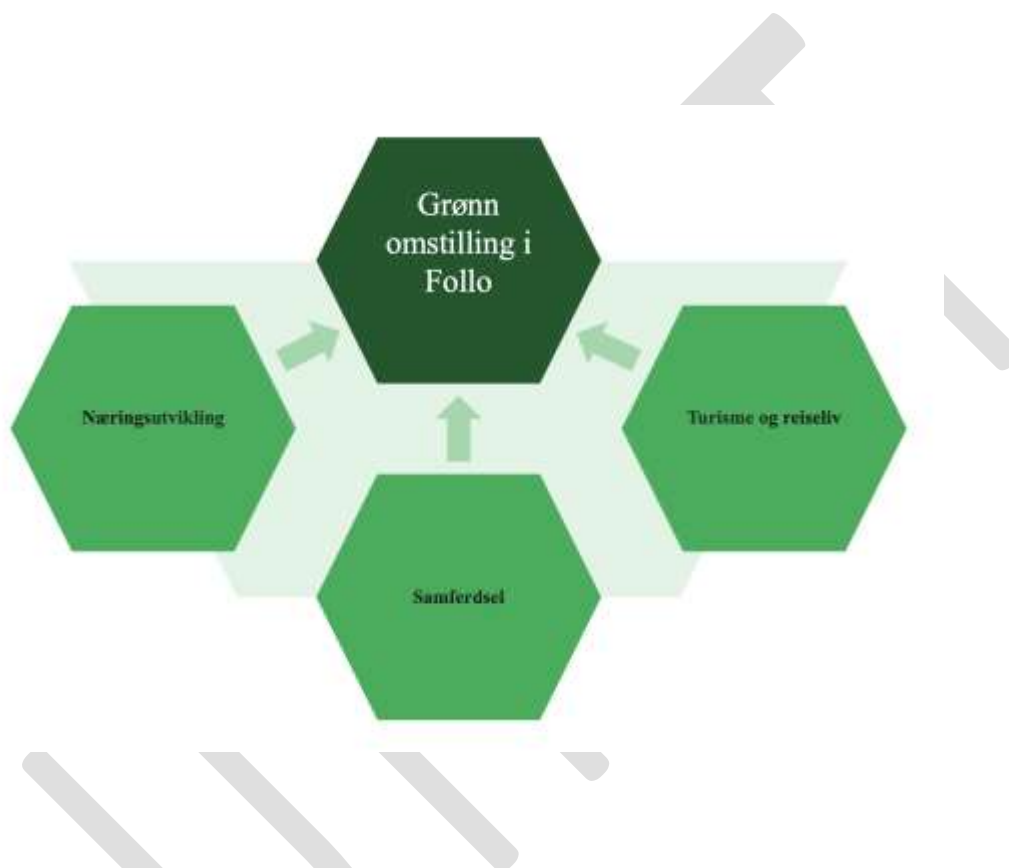
4. Folloregionen IPRs funksjon i den grønne omstillingen i regionen

Folloregionen skal være en pådriver i å samle kunnskap og ressurser, påvirke til omstilling og utvikle regionen:

5. Strategiske innsatsområder for Folloregionen IPR 2022-2025

Omstilling til lavutslippssamfunnet krever at Follo-kommunene utvikler ny forståelse for hvordan regionen kan gjøre det mulig å jobbe, bo og leve i mer kortreise kretsløp. *Næringsutvikling*, *samferdsel* og *turisme og reiseliv* er hver for seg viktige strategiske innsatsområder for Folloregionen. Korte avstander innad i regionen gir også muligheter til å se innsatsområdene i sammenheng med hverandre for å utvikle regionale verdikjeder på tvers av næringer. Dette kan fremstilles slik:

5.1 Næringsutvikling

På den ene siden handler næringsutvikling om lokalisering og etablering av eksisterende næring. På den andre siden omhandler det utvikling av nye næringer. Folloregionen ønsker å prioritere og fremme samarbeid med næringer som har et utgangspunkt i regionens naturlige fortrinn og næringer som gjennom innovasjon bidrar til grønn omstilling og bærekraftige samfunn.

NMBU er en viktig strategisk samarbeidspartner for regionen.

5.2 Samferdsel

Folloregionen er en region med mye infrastruktur for samferdsel. Dette innsatsområdet spiller derfor en betydelig rolle for omstilling til lavutslippssamfunnet. Transport er en miljøutfordring i regionen.

5.3 Turisme og reiseliv

Follo byr på reisemål og attraksjoner til et vidt spekter av interesser. Folloregionen ønsker å bidra til å koble næringen sammen for utvidelse av sesong og tilbud, samt skape synergier av hverandre innenfor regionen. Dette omfatter både tilrettelegging for lokalt reiseliv for innbyggerne i Follo og tilrettelegging for tilreisende utenfra.

UTKAST

6. Aktiviter i 2022

Handlingsprogrammet 2022-2025 gjelder for fire år, mens aktivitetene nevnt under punkt 6 «Aktiviteter i 2022» justeres i årlige handlingsprogram.

Sekretariatet følger opp, planlegger og legger til rette for gjennomføring av handlingsplanen. Arbeidsutvalget gir fortløpende innspill og bidrar i praktisk planlegging. Alle tiltak forankres på overordnet nivå i Folloregionen IPR. Sekretariatet og arbeidsutvalget har fullmakt til å forestå planlegging og gjennomføring.

Det prioriteres smalere enn tidligere, men fokus er på gjennomføring. Felles identitet og tilhørighet er ikke egne mål, men bygges gjennom samarbeid om de felles prosjektene gjennom året.

Det er to store prosjekter. Det bør arrangeres et seminar på forsommer og et seminar på høsten. Møte med #Ruter gjennomføres utenom dette. I tillegg vil kommunedirektørene ta initiativ til at faggruppene gir Folloregionen orienteringer om samarbeidet og aktuelle saker på deres felt.

Dersom det er hensiktsmessig, åpnes det for å dele oppgavene mellom ordførerne.

Med utgangspunkt i ny strategisk plattform vil Folloregionen prioritere følgende aktiviteter innenfor de tre innsatsområdene i 2022:

6.1 Næringsutvikling

Innenfor innsatsområdet Næringsutvikling skal følgende aktiviteter prioriteres:

Aktiviteter i 2022:

1. Utvikle klynge for grønn omstilling: Campus Ås.
 - a. Dette blir merkevaren for grønn omstilling knyttet til Campus ÅS. Målet er at bedrifter og utviklingsmiljøer i Follo kytter seg til og blir en del av denne klyngen.
 - b. Møter med rektor på NMBU og andre interensenter gjøres under denne paraplyen.
2. Oppstartskonferanse for klyngen Campus Ås - Arbeidstittel «Fornybare Follo».
3. Arbeid med regional plan for kompetanse og verdiskaping – følges opp i form av høringsvar og faggruppe Næring; med forankring i Folloregionen IPR.

6.2 Samferdsel

Innenfor innsatsområdet Samferdsel skal følgende aktiviteter prioriteres:

1. Kollektivtrafikk på tvers - møte med #Ruter og fylkesråd for samferdsel i Viken FK. Målet er å få ruter på tvers som styrker regionen som bo- og arbeidsregion, ikke pendleromland til Oslo.

2. Arbeid med regional plan for areal og mobilitet - dette følges i form av svar høringer og gjennom faggruppen. Planarbeidet forankres i Folloregionen IPR.

6.3 Turisme og reiseliv

Innenfor innsatsområdet Turisme og reiseliv skal følgende aktiviteter prioriteres:

1. Nærturisme: Sammenhengende kyststi/stinett gjennom Follo
2. Avholde konferanse med «stakeholders» i kyststi-prosjektet. Konferansen har som mål å avdekke hindringer, finne løsninger og se muligheter for kommunene, næringsstøtter, organisasjoner, friluftsliv og innbyggere.
3. Utvikle tilbudet for reiseliv i Follo.

6.4 Andre aktiviteter i 2022

Dette gjelder blant annet tidligere avtaler og forpliktelser, som bør følges opp og evalueres med tanke på hvordan de passer inn i strategien fremover.

Det er også en del av den løpende aktiviteten å ha dialog med og påvirke regionale og nasjonale myndigheter. Folloregionen IPR skal skape møteplasser og nettverk, og regionrådet er viktig møteplass for ordførerne.

1. LHBT+ i Follo
2. Bærekraftcamp Follo – ungt Entreprenørskap
3. revitalisere styringsgruppen for samarbeidsplattformen som vil vurdere behov for å evaluere og nysignere samarbeidsplattformen
4. Interreg-prosjektet Bio4Fuels på Campus Ås (forskningssenter for miljøvennlig energi (FME))
5. Delta i «Fossilfri grenseregion 2030» med Østfold og Sverige/Västra Götaland (egeninnsats)
6. Ivareta Folloregionens interesser i Viken-prosessen
7. Delta aktivt i påvirkningsarbeid og omdømmebygging
8. Sekretariatet skal søke eksterne midler for å sikre videre drift av Folloregionen IPR og finansiering av prosjektene.

Punktet «Andre aktiviteter» prioriteres i det daglige ikke foran de tre hovedsatsningene i handlingsprogrammet.

Til: Folloregionen IPR

Fra: Arbeidsutvalget og kommunedirektørutvalget (KDU)

Sak 41/21 - Saksfremlegg – Forslag til Folloregionens budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022-2025

Forslag til vedtak:

1. Folloregionen IPR tar forslag til Folloregionens budsjett for 2022 og økonomiplan for 2022 – 2025 til orientering.
2. Folloregionen IPR innstiller til representantskapet om å vedta rammene (kontingent) for neste års budsjett, dvs. kr 7 pr. innbygger i overføringer fra kommunene.
3. Folloregionen IPR vedtar at det tas kr 400 000 av fondet til drift og prosjekter i 2022.

Bakgrunn og forutsetninger/føringer:

Arbeidsutvalget har utarbeidet et revidert forslag til budsjett for 2022. Det reviderte forslaget støttes av kommunedirektørutvalget. Det forutsettes at handlingsprogrammet konkretiseres i mål/delmål med prosjekter og tiltak etter at budsjettramme og nye innsatsområder er vedtatt i representantskap, jf. samarbeidsavtalens § 5. Det foreslås satt av kr 200 000 til prosjekter i 2022. Dagens budsjett for Folloregionen er ikke bærekraftig, og det foreslås derfor ikke satt av midler til nye satsingsområder.

Follorådet vedtok den 16. juni 2019, jf. sak 19/19, å halvere kommunenes overførsel til Follorådet i 2020 og 2021 for å redusere fondet. Dette ble først foreslått videreføres for 2022-budsjettet. Det brukes midler av fondet/tidligere overskudd til både drift og prosjekter.

Fondet utgjorde pr. 01.01.2021 kr 2 635 545, der klima- og energinettverket sin del utgjør ca. kr 500 000.

I og med at Viken fylkeskommune ikke bidrar med overføringer av generelle midler til kommuneregionene, falt overførselen på kr 250 000 fra Viken bort i 2021. Det foreslås at kommunenes overføringer til Follorådet økes fra kr 5 til kr 7 pr. innbygger. Samtidig understreker KDU at dette ikke er et bærekraftig budsjett på kort og lengre sikt.

1. Budsjett 2022 og Økonomiplan for 2022 - 2025

1.1 Innledning

Folloregionens budsjett 2022 skal finansiere aktiviteten i handlingsprogrammet og bidra til gjennomføring av den strategiske plattformen.

1.2 Budsjettrammer 2022

1.2.1 Hovedtall

Follorådet – (Ansvar 900200 – tjeneste 29000)	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Note
Sum utgifter	1 520 629	2 152 000	1 525 000	
Bto lønnsutgifter sekretariatet	962 004	1 010 000	1 020 000	1
Sekretariatets løpende virksomhet og drift	99 205	150 000	100 000	2
Husleie	59 568	60 000	60 000	3
Konferanser, kurs, møter	2 477	30 000	25 000	4
Strategiprosess - workshop Folloregionen	0	600 000	0	5
Studietur Follorådet		70 000	30 000	6
Konsulenttjenester, juridisk bistand o.l.	367 657	0	60 000	
Prosjekter/tiltak		220 000	200 000	7
Avsetning til fond		0	0	
MVA komp.	30 504	12 000	30 000	
Sum inntekter	-1 520 629	-2 152 000	-1 525 000	
Overføring fra Viken fylkeskommune	-250 000 ¹	0	0	
Overføring fra kommuner	-718 000	-720 000	-1 025 000	8
Andre statlige overføringer	-150 000	0	0	9
Renter fond		-70 000	-70 000	
Bruk av fond	-372 125	-1 350 000	-400 000	10
MVA komp.	-30 504	-12 000	-30 000	

¹ Overført kr 250 000 fra Viken fylkeskommune i 2020 (samme beløp som siste utbetaling fra Akershus fylkeskommune).

Noter til budsjettet:

Note	Forklaring:
1	Lønn og sosiale utgifter til daglig leder i 100 % stilling.
2	Posten omfatter kontormateriell, reisevirksomhet, utgifter/servering på møter, nettsiden, IKT-avtale, telefon/bredbånd, aviser, gaver
3	Husleie: betales til Nordre Follo kommune, justeres årlig iht. prisindeksen.
4	Posten «konferanser, kurs, møter» omfatter blant annet daglig leders deltakelse på konferanser og kurs, Folloregionens eksterne møter utenfor rådhus, møter i representantskapet
5	I budsjettet for 2021 ble det satt av kr 600 000 (av fondet) til strategiprosess.
6	Det foreslås satt av kr 30 000 til en studietur for Folloregionen våren 2022. På grunn av pandemien ble det ikke gjennomført studietur i 2020 og 2021.
7	Folloregionens budsjett har tidligere vært splittet på to tjenesteområder; driftsutgifter og øvrige prosjekter. I budsjett for 2022 er dette slått sammen. Oversikt over prosjekter/tiltak som Folloregionen støtter/deltar i er vist i egen oversikt.
8	Overføringer fra kommunene i henhold til innbyggertallet pr. 01.01.2021. Iht vedtak i Follorådet den 14.06.2019, jf. sak 19/19, halveres kommunenes overførsel i 2020 og 2021 for å redusere fondet. AU 23.09.: overføringer fra kommunene blir kr 7,00 pr. innbygger
9	Klima- og energinettverket har i flere år mottatt årlige tilskudd fra Miljødirektoratet, sist i 2020 og 2021 med kr 150 000 i Klimasats-midler. KEN har pr. 01.01.2021 kr 500 000 i Folloregionens fond. Det budsjetteres ikke med inntekter/tilskudd som gis år for år.
10	I 2021 ble det satt av kr 600 000 til gjennomføring av strategiprosess for Folloregionen IPR ved bruk av fond, samt at det ble brukt av fondet til drift av sekretariatet. Dette er ikke et bærekraftig budsjett på sikt.

1.2.2 Prosjektmidler

Prosjekt	Beløp	Kommentar:
Næring – samarbeidsplattformen: - Aggrator Inkubator Ås AS - Bio4Fuels, Campus Ås - Fremtidsmat klynge	100 000 20 000 0	strøket i AU 23.09. Forskningssenter for miljøvennlig energi – Bio4Fuels – på NMBU mottar kr 20 000 pr år fom 2016 i 5 + 3 år, for å utvikle bærekraftig biodrivstoff Ny - Nofima har invitert Folloregionen med som Samarbeidspartner
Klima – Fossilfri Grenseregion 2030	20 000	medlemskontingent
Andre prosjekter	140 000	Til disposisjon i 2022
LHBT+	0	Er fullfinansiert - egeninnsats
Bærekraftcamp Follo – UE	20 000	Premier til finalen på Vitenparken
Totalt:	200 000	

1.3 Økonomiplan 2022-2025

Folloregionen IPR – Ansvar 900200 tjeneste 29000					
	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Utgifter:	2 152 000	1 525 000	1 500 000	1 500 000	1 500 000
Drift	1 932 000	1 325 000			
prosjekter	220 000	200 000			
Inntekter:	-2 152 000	-1 525 000	-1 500 000	-1 500 000	-1 500 000
Overføring fra kommunene	-720 000	-1 025 000			
Bruk av fond	-1 350 000	-400 000			
Viken fk	0	0	0	0	0
Renter fond	-70 000	-70 000			
Andre statlige overføringer		0			
MVA komp.	-12 000	-30 000			

Kommune	Antall innbyggere 01.01.2021 (2.kv.)	%-fordeling 2020	Overføring fra kommunene	Overføring pr. innbygger
Enebakk	11 125	7,60	77 875	7,00
Frogn	16 002	10,92	112 014	7,00
Nesodden	19 865	13,56	139 055	7,00
Nordre Follo	60 596	41,37	424 172	7,00
Vestby	18 529	12,65	129 703	7,00
Ås	20 356	13,90	142 492	7,00
SUM	146 473	100,00	1 025 311	7,00 ²

² Innbetaling til Follorådet i 2019 kr 9,42 pr. innbygger. Tallet for 2018 var kr 12,02 pr. innbygger. I 2020 og 2021 er tallet kr 5,03 pr. innbygger.

FREMTIDSMAT – mat for bedre helse

En næringsklynge av sentrale aktører innen mat, ernæring og helse

FREMTIDSMAT
mat for bedre helse

**Klyngesamarbeid
skaper større
muligheter**

FREMTIDSMAT
mat for bedre helse

Visjon

Mat for bedre helse

FREMTIDSMAT
mat for bedre helse

Bærekraft

FREMTIDSMAT
mat for bedre helse

Utfordringer

Mangelfull kunnskap om hva som er sunt i befolkning, industri og handel

«**Konkurrentene**» har **sterke stemmer**.
Alternative eksperter tilbyr enkle «quick fixes»

Den sunne maten er ofte **dyrere**. Sukker og fett er billig.

Handelen har hovedfokus på det som **selger best**, ikke på hva som er sunnest. Tidsvinduet lukkes fort for nye produkter.

Forbrukerne er mer opptatt av **pris og enkelhet** enn av hvor sunn maten er.

Langt mellom teori og praksis. Selv om mange ønsker spise sunt, er praksis annerledes.

Industriens utbud av sunn mat er mangelfull, og **innovasjonskraften er begrenset**.

Forebyggingsansvaret er fragmentert på flere forvaltningsnivåer, og helsevesenet har mer **fokus på reparasjon**.

Misjon

Fremtidsmat skal bidra til at medlemsbedriftene utvikler flere sunne og bærekraftige måltidsløsninger, og til at etterspørselen øker hos forbrukerne og salgskanalene (dagligvare, storhusholdning, nye kanaler, eksportmarkeder mv).

Fremtidsmats plattform

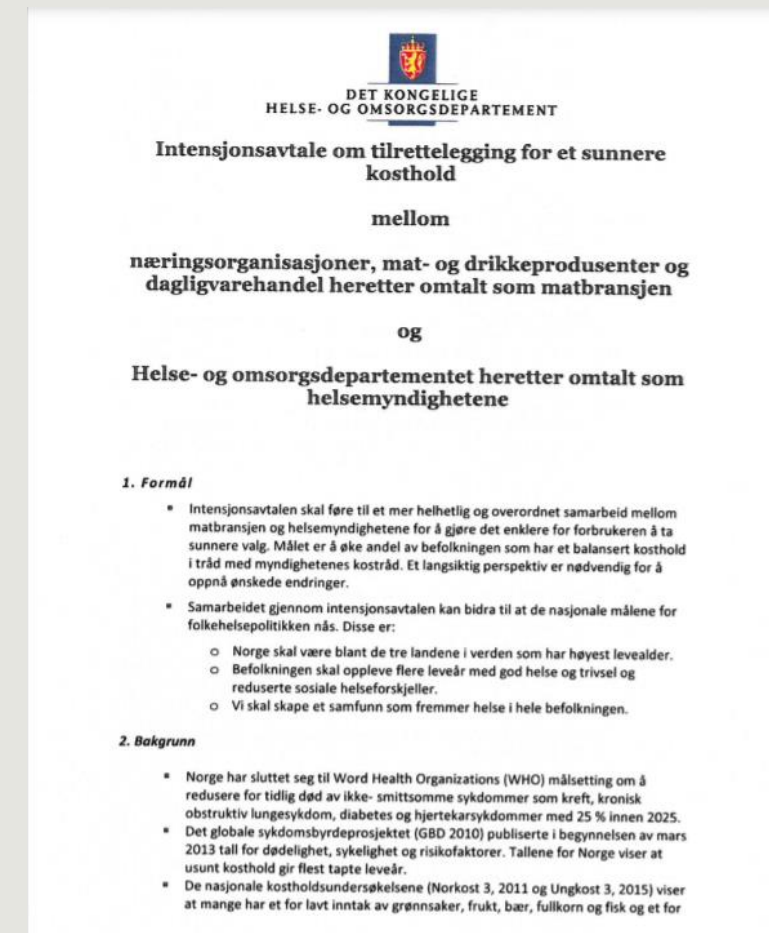
Sentrale grunnlagsdokumenter for klyngens arbeid

Diverse strategidokumenter

- Boks 2.2
Helsedirektoratets kostråd
- Ha et variert kosthold med mye grønnsaker, frukt og bær, grove kornprodukter og fisk, og begrensede mengder bearbeidet kjøtt, rødt kjøtt, salt og sukker.
 - Ha en god balanse mellom hvor mye energi du får i deg gjennom mat og drikke, og hvor mye du forbruker gjennom aktivitet.
 - Spis minst fem porsjoner grønnsaker, frukt og bær hver dag.
 - Spis grove kornprodukter hver dag.
 - Spis fisk til middag to til tre ganger i uken. Bruk også gjerne fisk som pålegg.
 - Velg magert kjøtt og magre kjøttprodukter. Begrens mengden bearbeidet kjøtt og rødt kjøtt.
 - La magre meieriprodukter være en del av det daglige kostholdet.
 - Velg matoljer, flytende margarin og myk margarin, fremfor hard margarin og smør.
 - Velg matvarer med lite salt, og begrens bruken av salt i matlaging og på maten.
 - Unngå mat og drikke med mye sukker til hverdags.
 - Velg vann som tørstedrikk.
 - Vær fysisk aktiv i minst 30 minutter per dag.
 - Se etter Nøkkelhullet når du handler.

Kostholdsrådene

Intensjonsavtalen

Hovedmål

Mat for bedre helse!

Øke medlemmenes omsetning
av sunne og bærekraftige
løsninger

Sikre bedre markedsadgang for
sunne og bærekraftige løsninger

Øke forbrukernes etterspørsel
etter sunne løsninger

Fremtidsmat har gode forutsetninger for suksess

Mat er høyinteresse. Mye mediefokus og engasjerte forbrukere.

Helse og sunnhet er en megatrend. Folk er opptatt av trening og hva de spiser.

Klima og miljø er en megatrend som vil bli enda sterkere. Folk stiller økte krav til produktene de kjøper.

Klyngen vet mye (men ikke alt) om mat og helse, og har med seg **de sterkeste akademiske miljøene.**

Klyngen har **engasjerte medlemmer**, og et stort rekrutteringspotensial.

Dagligvarekjedenes fokus på sunn og bærekraftig mat er økende.

Myndighetene har fokus på mat, ernæring og helse – og skal oppdatere kostholdsrådene.

Norske fortrinn ift helse og bærekraft skaper internasjonal konkurransekraft.

Medlemmer pr juni 2021

Organisasjon

Styre

- Noble Harvest, Petter Tidemand-Johannessen (styreleder)
- Tine, Anne Cathrine Whist
- Alna AS, Jahn Christian Ulrichsen
- Duga AS, Anne-Marte Røen Bye
- Slåtto Marketing AS, John-Arne Jørgsensen
- Sodexo, André Ernie
- Nofima, Kristin Hollung
- OsloMet, Vibeke Telle-Hansen

Daglig leder

- Anne Marit Rødland

Muligheter / fordeler

- Nettverk
- Medlemsmøter
- Fremtidsmatkonferansen
- Arbeids- / innovasjonsgrupper
- Studieturer
- Fellesprosjekter
- FoU-samarbeid
- Samarbeid studenter
- Tilgang matfaglig og ernæringskompetanse
- Tilgang kompetansemegler
 - Matchmaking
 - Virkemiddelapparat
- Verktøy innovasjon, utvikling, ernæring
- Profilering av medlemmer
- Nyhetsformidling

Ernæringsretningslinjer

- Hjelpemiddel / verktøy
- Utvikling og optimalisering av sunnere produkter
- Oppslagsverk
- Objektiv informasjon
- Vitenskapelig dokumentasjon

1. Helse/Sunnhet

Kategori: Mel og kornprodukter				
Produkt	Brød/melblandinger/knekkebrød	Grøt (spiseklar)	Kornblandinger/Granola	Pasta
Fiber	Skal inneholde minimum 3-6% fiber. Tilstrebe 6% eller mer, som gir grunnlag for ernæringspåstanden «rik på fiber», «fiberbrød» og nøkkelhullsmerket. Beta-glukan fra havre og bygg vil være fordelaktig, og gir grunnlag for helsepåstand på kolesterol og blodsukker.*	Skal inneholde minimum 3-6% fiber. Tilstrebe 6% eller mer, som gir grunnlag for ernæringspåstanden «rik på fiber», «fiberknekkebrød» og nøkkelhullsmerket. Beta-glukan fra havre og bygg vil være fordelaktig, og gir grunnlag for helsepåstand på kolesterol og blodsukker.*	Skal inneholde minimum 3-6% fiber. Tilstrebe 6% eller mer, som gir grunnlag for ernæringspåstanden «rik på fiber» og nøkkelhullsmerket. Beta-glukan fra havre og bygg vil være fordelaktig, og gir grunnlag for helsepåstand på kolesterol og blodsukker.*	Skal inneholde minimum 3-6% fiber. Tilstrebe 6% eller mer, som gir grunnlag for ernæringspåstanden «rik på fiber» og nøkkelhullsmerket. Beta-glukan fra havre og bygg vil være fordelaktig, og gir grunnlag for helsepåstand på kolesterol og blodsukker.*

NORtritious

A close-up photograph of Nordic food ingredients. In the upper right, there are pieces of smoked salmon with a vibrant orange-pink hue, garnished with fresh green dill. In the lower left and center, there are pieces of white fish, possibly cod, garnished with finely chopped green herbs and thin, pale root vegetables like daikon. The background is a dark, textured slate surface.

NORtritious food is rooted in Nordic traditions and way of eating.

NORtritious stands for better health, industry innovation and sustainability – rooted in science.

Klyngeprosjekter

Konkurransedyktig
Fremtidsmat

NORtritious –
mat for bedre
helse

Plantebasert
kosthold, helse,
forbrennning og
nyskapende
produkter

The BioEconomy
Region –
innovasjon fra
skogen. Tre,
forpakning,
emballasje.

Omstilling og
innovasjon til ny
virkelighet –
Fremtidsmat 2.0

Finansiering

- Medlemsavgift
- Kompetansemeglermidler
- Prosjektmidler
 - Innovasjon Norge
 - Viken Fylkeskommune
 - Oslo Kommune

Planlagte medlemsaktiviteter 2021

20 jan:	Årsmøte / medlemsmøte
11 mars:	Kriser krever innovasjon. I samarbeid med Circular Packaging Cluster.
14 april:	Food&Bio cluster Denmark / Konkurransedyktig Fremtidsmat
27 april:	Strategisk posisjonering
26 mai:	Medlemsmøte / Konkurransedyktig Fremtidsmat
11 juni:	Prosjektavslutning / WS Konkurransedyktig Fremtidsmat
24 Juni:	Arena, strategi og prosjekter
10 Aug:	Arena
15 Sept:	Persontilpasset mat. I samarbeid med Life Science Cluster.
Høst:	Oppstart prosjekt Fremtidsmat 2.0
Nov:	Medlemsmøte

Gjennom året: Arbeids-/ innovasjonsgrupper

Kontakt

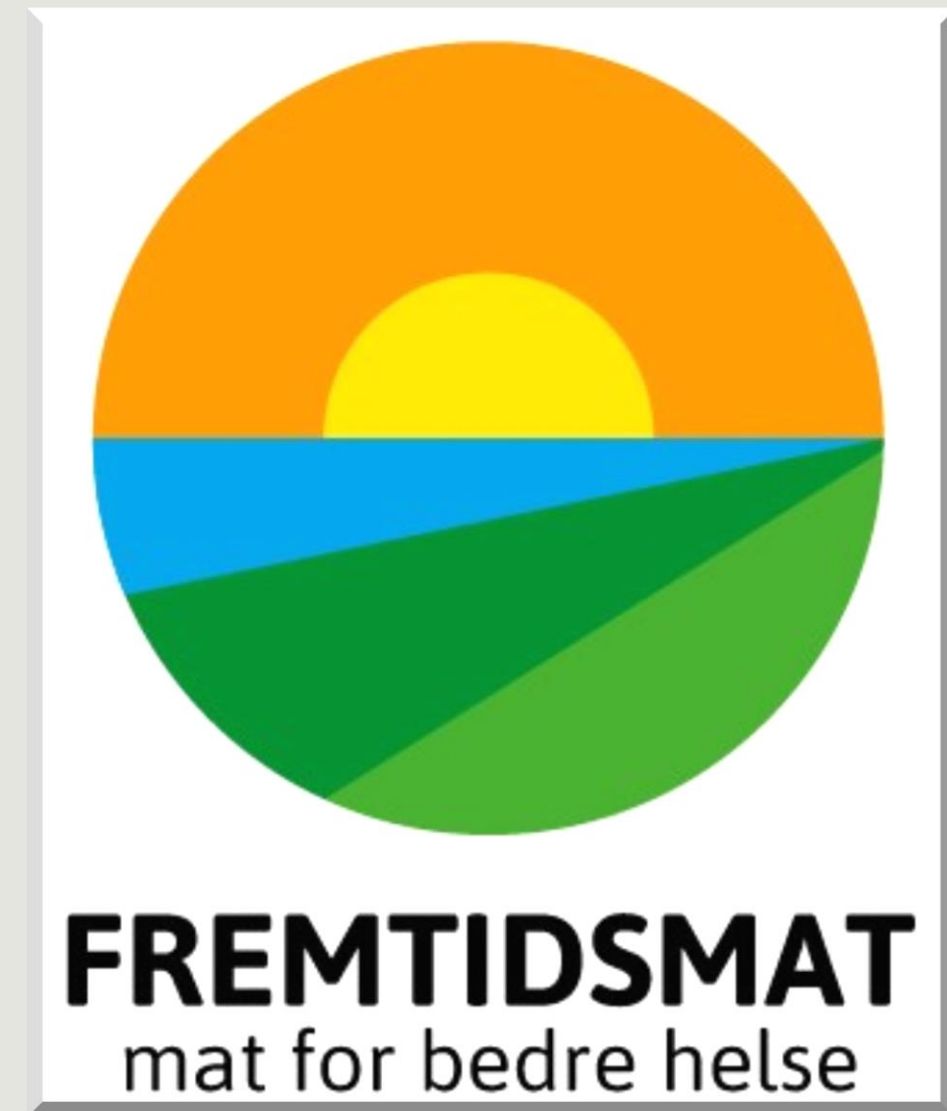
Anne Marit Rødland

anne.marit.rodland@fremtidsmat.no

Mobil: 91743880

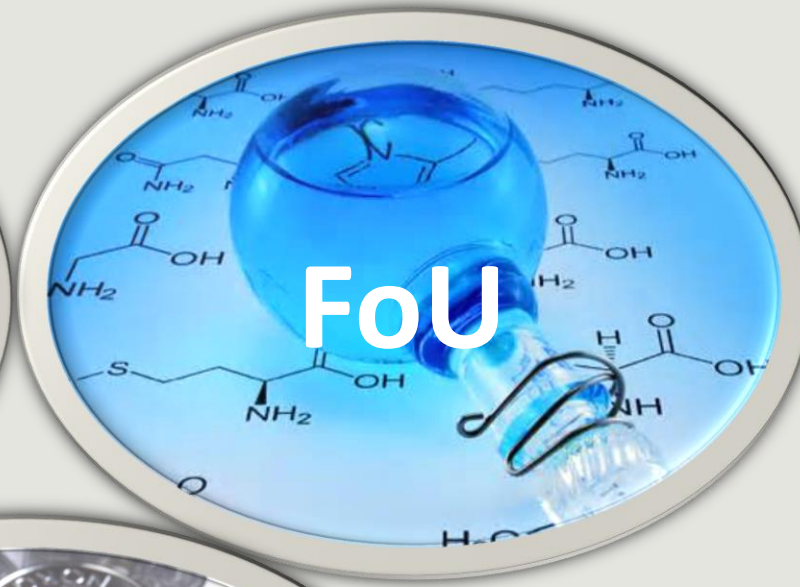
www.fremtidsmat.no

 Fremtidsmat – mat for bedre helse

Kompetansemegler

Mål: styrke samarbeid mellom forskning og næringsliv

FREMTIDSMAT
mat for bedre helse

Dato: 28.9.2021

Saksansvarlig.: Eva Næss Karlsen
e-post: eva.nass.karlsen@osloregionen.no

Utkast til Referat fra styremøte i Osloregionen, 24. september 2021

TILSTEDE:

Byrådsleder Raymond Johansen, Oslo kommune (leder)
Ordfører Monica Myrvold Berg, Drammensregionen
Ordfører Syver Leivestad, Ringeriksregionen
Ordfører Harald Tyrdal, Regionrådet for Hadeland
Ordfører Gry Fuglestveit, Kongsbergregionen
Ordfører Anne Hagenborg, Gjøvikregionen
Ordfører Einar Busterud, Hamarregionen
Ordfører John-Erik Vika, Gardermoreregionen
Ordfører Ståle Grøtte, Samarbeidsrådet for Nedre Romerike
Ordfører Hans Kristian Raanaas, Folloregionen
Ordfører Saxe Frøshaug, Indre Østfold Regionråd
Ordfører Hanne Tollerud, Mossregionen
Ordfører Are Karlsen, Vestfoldkommuner
Ordfører Sindre Martinsen-Evje, Søndre Viken interkommunalt politisk råd

FORFALL:

Ordfører Lene Conradi, Asker/Bærum (nestleder)
Ordfører Knut Hvithammer, Kongsvingerregionen

Dessuten møtte:

Julie Ness (byrådssekretær Oslo kommune), Eirik Milde (Søndre Viken), Ingar Leiksett, (Nedre Romerike), Martin Hafsahl (Asker kommune), Trine Knobel (Gardermoreregionen), Astrid Bjerke (Osloregionens Europakontor), Bjarne Haslund (Oslo kommune), Kari Marie Swensen (Follorådet), Theodor Bye (Marker kommune), Erik Unaas (Indre Østfold), Lise Weltzien (Oslo kommune), Gro Sandkjær Hansen (NIBR/OsloMet) Knut Onsager (NIBR/Oslo Met)

Fra sekretariatet: Eva Næss Karlsen, Margrethe Gjessing, Merete Agerbak-Jensen, Mari Strømsvåg.

Sakskart, styremøte 24. september 2021

Sak 49/21 Godkjenning av innkalling
Innkalling ble utsendt pr. e-post.

Vedtak:
Innkallingen ble godkjent

Sak 50/21 Godkjenning av referat fra styremøte 18. juni
Utkast til referat fra styremøtet 18. juni ble sendt styrets medlemmer den 23. juni 2021

Vedtak:
Referat fra styremøtet 18. juni ble godkjent

Sak 51/21 Orientering fra styrets medlemmer om aktuelle saker i regionen

Byrådsleder Raymond Johansen, Oslo kommune	Oslo vil følge den nedtrappingen av tiltak som nasjonale myndigheter bestemmer og ikke innføre nye bestemmelser i kommunale forskrifter. Men Oslo fortsetter å teste alle elever fra barneskole til videregående for å ha best mulig oversikt og kontroll på smittesituasjonen. I budsjettet for 2022 satser byrådet på en lang rekke klimatiltak, foreslår en rekke velferdsforbedringer og tiltak for arbeid for alle.
Ordfører Monica Myrvold Berg, Drammensregionen	Grunnstein til nytt sykehus. Godt i gang formalisering Drammensregionen. Fokus på næring og klima. På tvers av fylkesgrenser. Nevne for Lier: E18, viktig at følge opp. Pilot på tette hullet ungdom- og videregående skole. Samfunnsdel på høring. Gjort av politikerne i Drammen.
Ordfører Syver Leivestad, Ringeriksregionen	Ringeriksregionen utvidet Krødsherad og Modum. Næringsliv, bosetting, miljø. Spent på ny regjering, NTP, hva skjer etter Brøttum/Skaret. Det samme gjelder Ringeriksbanen.
Ordfører Harald Tyrdal, Regionrådet for Hadeland	Race om batterifabrikk. Kontakt fra Eidsiva, m.fl. om mulige andre mulige initiativer. Viktig med lokalisering av batterifabrikk i Osloregionen
Ordfører Gry Fuglestveit, Kongsbergregionen	Politisk handlingsplan for Kongsbergregionen. Konsensusprosjekt. Samferdsel E-134 mot Notodden. Viktig å ha trykk på denne. Opptatt av hydrogenveien, vår region veldig sterk på hydrogen. Oppmerksomhet om Kongsberg og tømmerterminal. Oslotunnel er ønsket og kjempeviktig for regionen.
Ordfører Anne Hagenborg, Gjøvikregionen	Riksvei 4 viktig, mangler opprustning av deler av strekning. Viktig med IT-sikkerhet, ref dataangrep Østre-Toten tidligere i år. Jobber med nedleggelse av Valdres-bane og oppgradering av Gjøvikbanen.
Ordfører John-Erik Vika, Gardermoreregionen	Gledens dager i Gjerdrum når riksvei er åpnet etter leirskredet i desember. Det har vært en stor belastning for nærområdet. Regionen utfordring med stor arbeidsledighet, pga korona og stengning av Gardermoen. Vil ikke komme tilbake til samme nivå som tidligere.
Ordfører Ståle Grøtte, Samarbeidsrådet for Nedre Romerike	Utfordring med samferdsel og annen infrastruktur i vekstkommuner. Behov for skoler og andre institusjoner. Betydelig antall biler på veiene. Problemstilling om Brann og redningstjenesten. På Romerike har USAR-enhet. Usikkerhet om hva lokal tjeneste skal ha kapasitet til.
Ordfører Saxe Frøshaug, Indre Østfold Regionråd	Rakkestad med i Indre Østfold regionråd. Fagskole etablert. Stort potensiale. Kjølvanet av NTP – igangsatt åpning av Østre linje – viktig internt men også mot Nedre Glomma. Ser også i sammenheng med vedtak om 2 tog i timen. Mye fokus på kommende kronprinsbesøk, folkefest på innlandsfort.

Ordfører Hanne Tollerud, Mosseregionen	Vi har oppmerksomhet på pandemien og konsekvenser, ref Raymonds kommentar. Vi er opptatt av samferdsel, jernbane og Riksvei 19. Utfordring for jernbaneutbygging med kvikkleire i Moss.
Ordfører Sindre Martinsen-Evje, Søndre Viken regionråd	Søndre Viken IPR er et nytt interkommunalt politisk råd som består av de to tidligere regionrådene, Halden-regionen og Nedre Glomma. Regionen er ikke fornøyd med NTP. Det mangler satsing på samferdsel og infrastruktur, som er kritisk viktig. IPR-et skal blant annet revidere samarbeidsavtalen for næringssamarbeidet.

Vedtak:

Saken ble tatt orientering

Sak 52/21 Rapport fra arbeidet i interessepolitisk utvalg

Nesteleder av interessepolitisk utvalg ga en kort orientering om arbeidet i interessepolitisk utvalg siden sist styremøte.

Interessepolitisk utvalg behandlet i møte 17. september følgende saker:

- Utvalget behandlet sak om interessepolitisk arbeid for oppfølging av sak om byråkratiske hindre for talenter som kommer til Norge. Det planlegges medieinnslag, oppfølgende kronikk og møter med departement og etater (politisk og administrativt)
- Interessepolitisk utvalg hadde høringssvar til Viken fylkeskommune som saker i møte 17. september. Dette er saker til behandling senere i dagens styremøte. Interessepolitisk utvalg ønsker at styret tar stilling til det prinsipielle å avgi høringssvar til Viken fylkeskommune.
- Interessepolitisk utvalg diskuterte plan for oppstart av arbeid i politisk arbeidsgruppe som skal gi innspill til utviklingen av samarbeidet i Osloregionen på kort og lang sikt. Det er avtalt møte 28. oktober i interessepolitisk utvalg.

Vedtak:

Saken ble tatt til orientering

Sak 53/21 Statusrapport handlingsprogram og forslag til revidert budsjett for 2021

Konstituert direktør Eva Næss Karlsen innledet kort om status for handlingsprogrammet og økonomisk forbruk så langt i 2021.

Vedtak:

1. Styret tok statusrapport for budsjett og handlingsprogram 2021 til orientering.
2. Styret vedtok revidert budsjett for 2021.

Sak 54/21 Rapport fra det internasjonale profileringsarbeidet

Mari Strømsvåg fra sekretariatet orienterte om status i arbeidet med «Restart Osloregionen»-prosjektet, om kommende arrangement *Oslo International Career Fair* tirsdag 28. september. Bedrifter i hele regionen ble invitert til å delta på en digital karrieredag rettet mot internasjonalt talent. Som avslutning på orientering ble det vist en video som er laget for markedsføring overfor internasjonale investorer.

Vedtak:

Saken ble tatt til orientering

Sak 55/21 Kommunikasjonsstrategi

Sekretariatet ber om at styrets behandling av kommunikasjonsstrategien utsettes, slik at den ses i sammenheng med Osloregionens langsiktige prioriteringer og handlingsprogrammet for 2022.

Vedtak:

Saken ble utsatt

Sak 56/21 Høringsinnspill Handlingsprogram Samferdsel 2022-2025 Viken fylkeskommune

Eva Næss Karlsen fra sekretariatet innledet med et prinsipielt spørsmål om hvorvidt Osloregionen kan og bør avgi høringssvar til relevante saker i fylkeskommunene Viken og Innlandet. Osloregionen har tidligere ikke avgitt høringssvar til fylkeskommunene mens disse var medlemmer i organisasjonen.

Merete Agerbak-Jensen fra sekretariatet presenterte hovedelementer i høringssvar til handlingsprogram Samferdsel.

Vedtak:

Styret ga uttrykk for at det er uproblematisk å uttale seg til høringer i fylkeskommuner som ikke er medlemmer i Osloregionen. Styret sluttet seg for øvrig til høringsuttalelsen.

Sak 57/21 Høringssvar planprogram regionale planer for Viken

Eva Næss Karlsen fra sekretariatet presenterte hovedelementer i høringssvar planprogram regionale planer for Viken.

Vedtak:

Styret slutter seg til høringsuttalelsen med de endringer som fremkom i møtet.

Sak 58/21 Osloregionen mot 2030 – presentasjon av rapport fra NIBR/OsloMet (først i møtet)

Forskerne Knut Onsager og Gro Sandkjær Hanssen fra NIBR/OsloMet presenterte utredningen om utvikling av et kunnskapsgrunnlag om sentrale utviklingstrekk og trender i Osloregionen, samt vurderinger av Osloregionen som organisasjon og rolle for fremtiden. Presentasjonen ligger vedlagt oversendelsen med referatet. Endelig rapport vil bli ferdigstilt innen 1-2 uker.

Det ble kommentert i møtet at det er viktig at styret tar med seg kunnskapen fra prosjektet og at informasjonen som ble presentert er nyttig for kommunene og Osloregionen. Det er nedsatt en politisk arbeidsgruppe som skal gi innspill til utviklingen av samarbeidet i Osloregionen på kort og lang sikt. Denne gruppen vil bl.a. bruke utredningen fra NIBR i sitt arbeid, se sak 52/21. Deres arbeid tas videre til styret.

Vedtak:

Styret tok saken til orientering.

Sak 59/21 Korte orienteringer fra sekretariatet

- BEST-konferansen 2021 29. september. Osloregionens utviklingskonferanse om hvordan regionen er posisjonert for framtidens næringsliv. Hovedmålgruppen er våre medlemmer. Fortsatt mulig å melde seg på! Se mer info på: <https://www.osloregionen.no/best-konferansen-2021/>
- Arendalsuka 2021. Osloregionen var arrangør, medarrangør eller bidro med innlegg på totalt 3 arrangement på Arendalsuka 2021. Opptak tilgjengelig på lenkene nedenfor.
 - 17. august: Osloregionen deltok med presentasjon på seminaret «Slik kan vi få togtrafikken mellom Norge og Sverige til å fly» Arrangør: Oslo-Stockholm 2:55

- 17. august: Osloregionen var medarrangør på seminaret «RACE TO ZERO – kommuner midt i klimakampen».
- 18. august: Osloregionen var arrangør sammen med Invest in Bergen av seminaret: Hvordan skal vi hevde oss i konkurransen med utlandet om talenter og investeringer?
- Osloregionen var arrangør av et event på Oslo Urban Week den 8. september: «Date en kommune», der syv kommuner deltok med presentasjoner av utbyggingsprosjekter i sin kommune. Oppsummering fra arrangementet tilgjengelig her.
- Konstituering av Oslofjordrådet – ref styresak 18. juni: 7 ordførere/byråd fra Osloregionen som deltar i Oslofjordrådet som ledes av klima- og miljøministeren. Rådet hadde sitt konstituerende møte i august.
- Race to Zero-kampanjen: Global klimakampanje frem mot Klimatoppmøte i november i Glasgow. Race to Zero har tidligere vært sak i styremøte, med oppfordring om å slutte seg til kampanjen. Status per 24. september er at 17 kommuner fra Osloregionen har sluttet seg til/vil slutte seg til kampanjen.
- Det ble gjennomført felles faggruppesamling for administrative representanter i faggruppene, 1.-2. september i Moss og Fredrikstad, med bl.a. byvandring og annet faglig program. På fellessamlingen ble også utkast til utredningen fra NIBR (se sak 58/21) også presentert og drøftet.

Vedtak:

Saken tas til orientering

Sak 60/21

Eventuelt

- Eva Næss Karlsen, konstituert direktør tok opp i møtet om kommende styremøte i desember eller første møte i 2022 skal gjennomføres som fysisk møte. Flere av styremedlemmer uttrykker støtte til fysisk møte. Sekretariatet vil sjekke ut mulighetene for dette for styremøtet 3. desember evt tidlig i 2022.

Osloregionen - utvikling og samarbeid mot 2030

Et prosjekt av
By- og regionforskningsinstituttet
NIBR/OsloMet

Knut Onsager (pl),
Anders Eika
Gro Sandkjær Hansen
Marianne Tønnessen

Oppdraget - to deler:

Del 1:

Hva kjennetegner Osloregionens strukturer og utviklingstrekk de senere årene, og hvilke endringsprosesser, utfordringer og muligheter fram mot 2030.

Del 2:

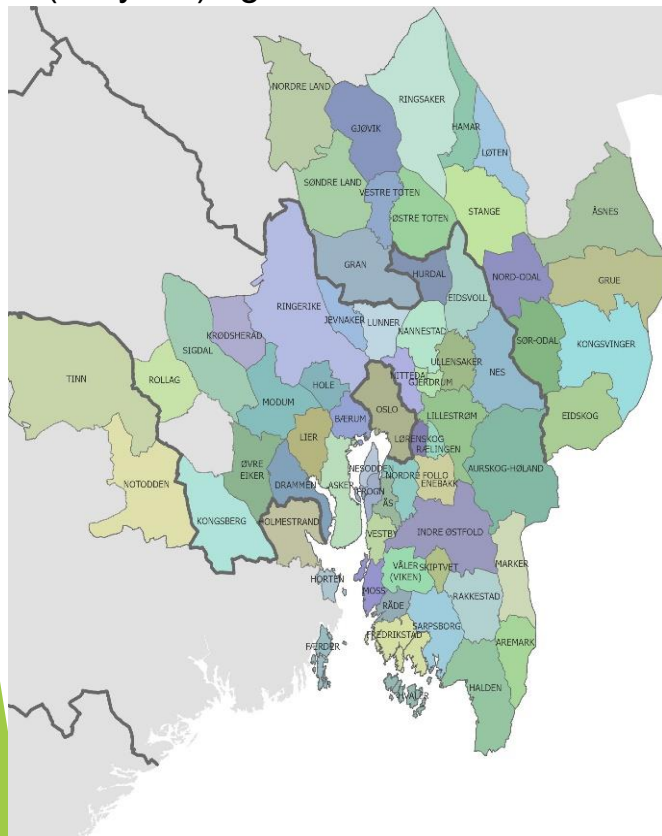
Hvilken rolle og funksjon har Osloregionen interkommunale politiske råd (IPR) hatt, og hvilke handlingsrom og –muligheter vurderes framover

Gjennomføring, metoder og data:

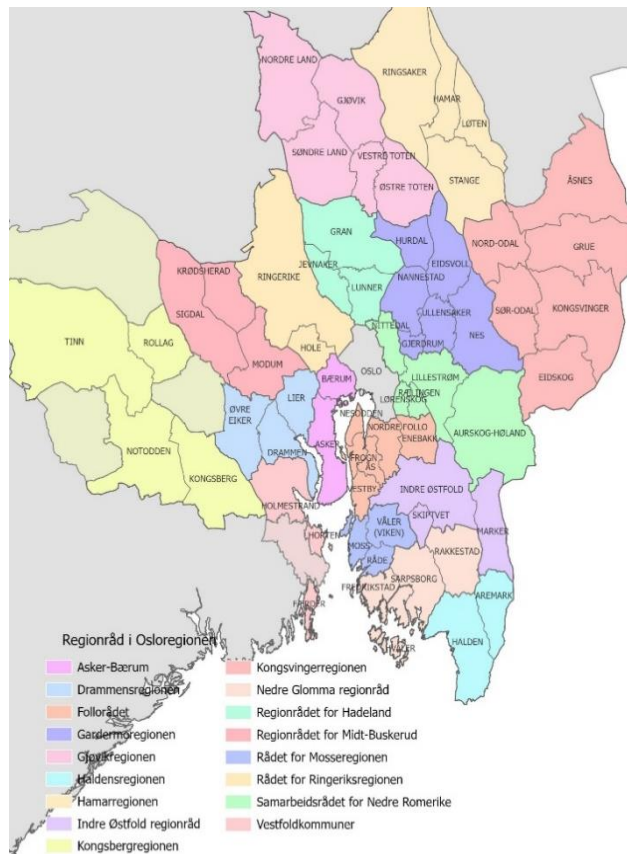
- Gjennomført juni-august 2021 (et lite prosjekt)
- Grunnlag:
 - Dokumenter og -analyser (utredninger, avtale- og strategidokumenter)
 - Offentlig statistikk (SSB etc.) og -analyser (nye og tidligere analyser)
 - 10 informantintervjuer med nøkkelpersoner innenfor og utenfor O-IPR

Geografien til Osloregionen IPR

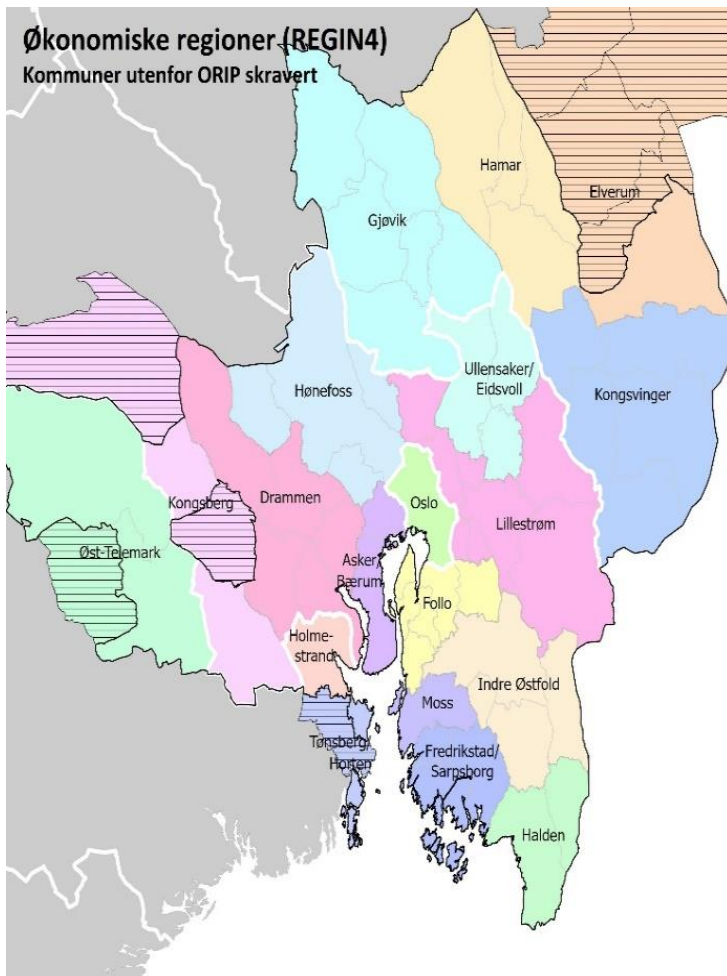
65 medlemskommuner
(i 4 fylker) og.....

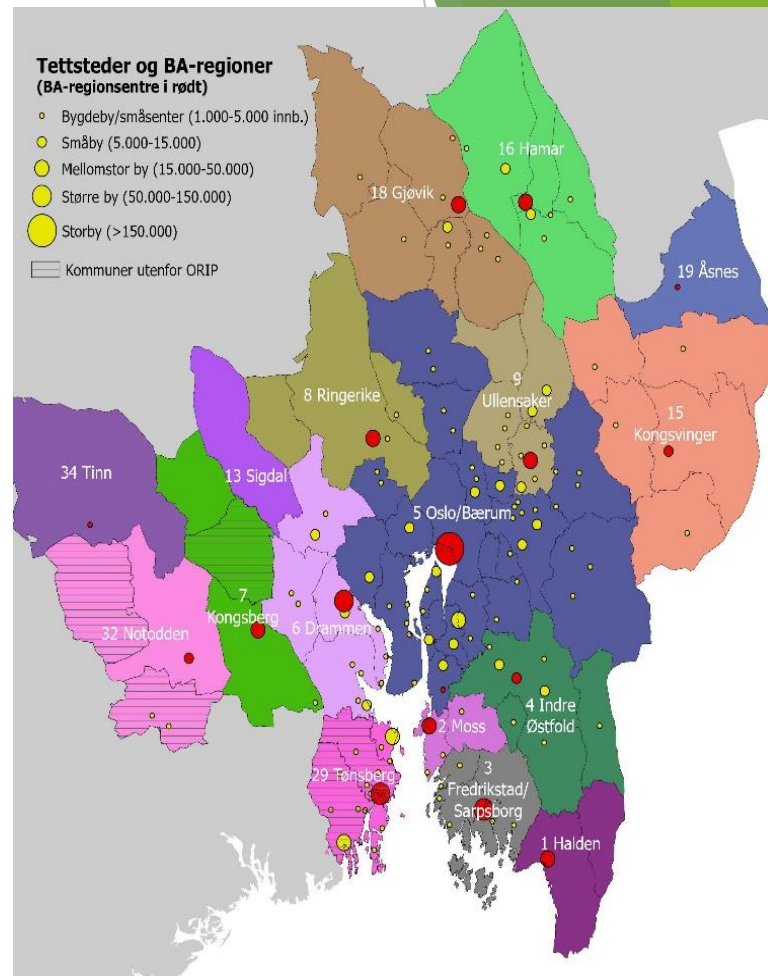
.....16 regionråd

18 økonomiske regioner (SSB)
(som delvis er i samsvar med de 16 regionrådene)

17 bo- og arbeidsmarkedsregioner (NIBR/TØI)
(andre grenser i sentrale områder enn SSBs øk.reg)

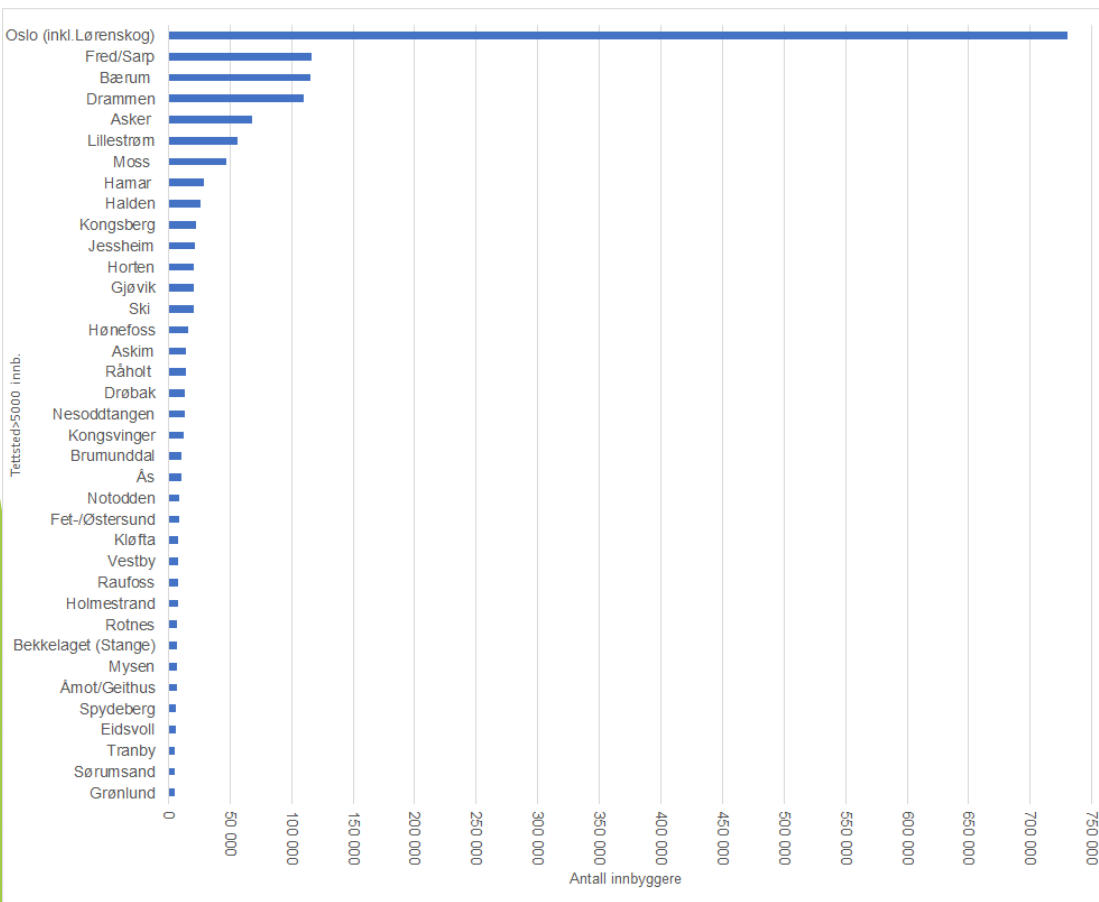

Del 1:

1. Demografi
2. Arbeidsmarkeds- og næringsutvikling
3. Transport og mobilitet
4. Klima og miljø

Bosettingsmønsteret

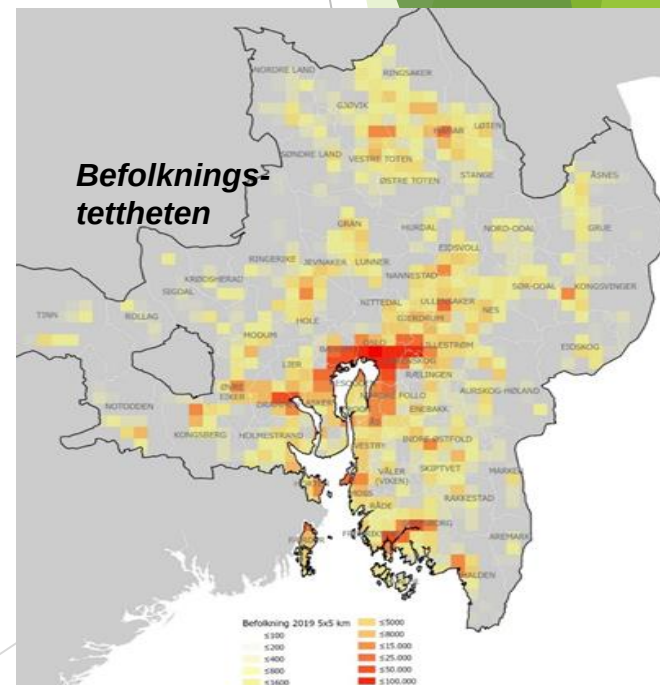
Osloregionens 35 byer (tettsteder>5000 innb.2020) - rangert (SSB).

43 % av landets befolkning bor i Osloregionen (SSB-2020)

Folketallet fordelt på stedsstørrelser 2020. (SSB)

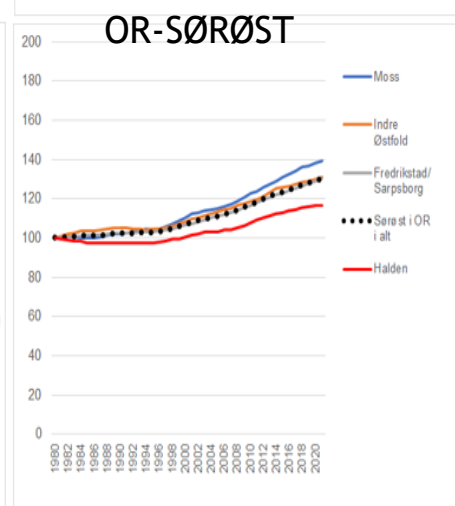
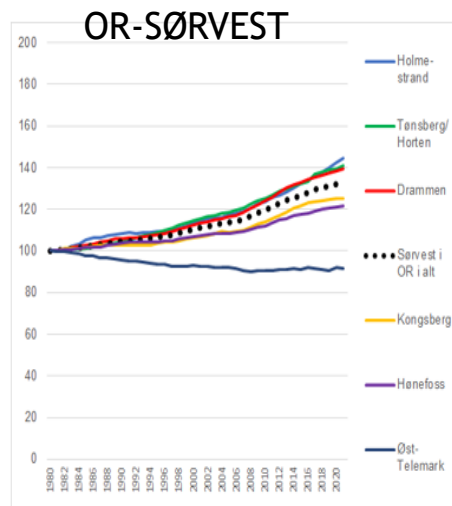
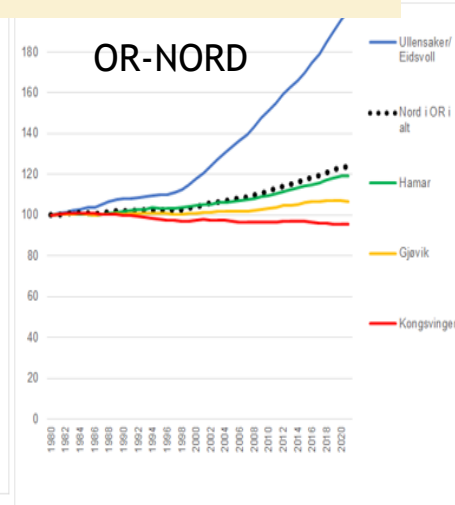
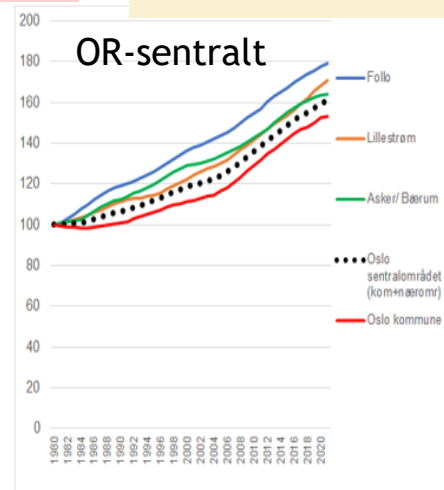
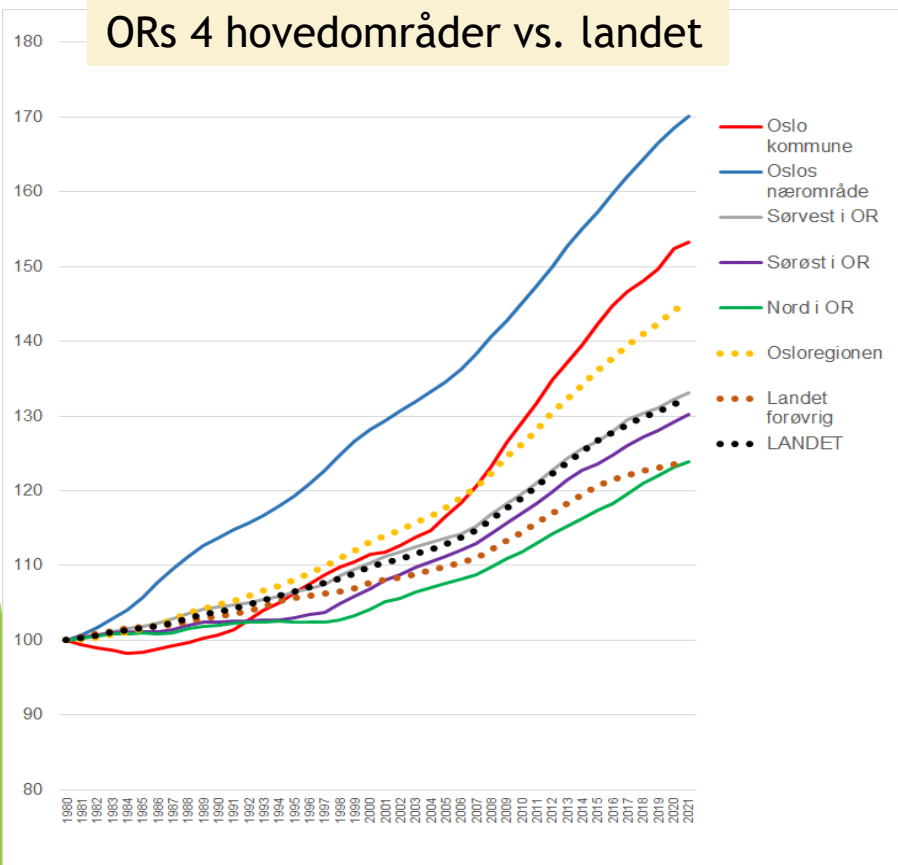
	Folketall	Andel
Storby (>150.000 innb.)	1 036 059	45,1
Større byer (50-150.000 innb.)	225 789	9,8
Mellomstore byer (25.000-50.000 innb.)	75 831	3,3
Småbyer (5.000-25.000 innb.)	361 317	15,7
Bygdebyer(småsentre (1.000-5.000 innb.)	198 902	8,7
Mindre tettsteder (<1.000 innb.) og spredtbodde strøk	400 001	17,4
Totalt	2 297 899	100,0

1. Befolkningsutvikling i lange linjer (1980-2021)

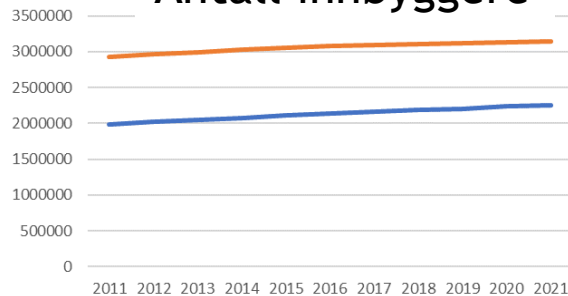
Internt i de fire 4 hovedområdene

ORs 4 hovedområder vs. landet

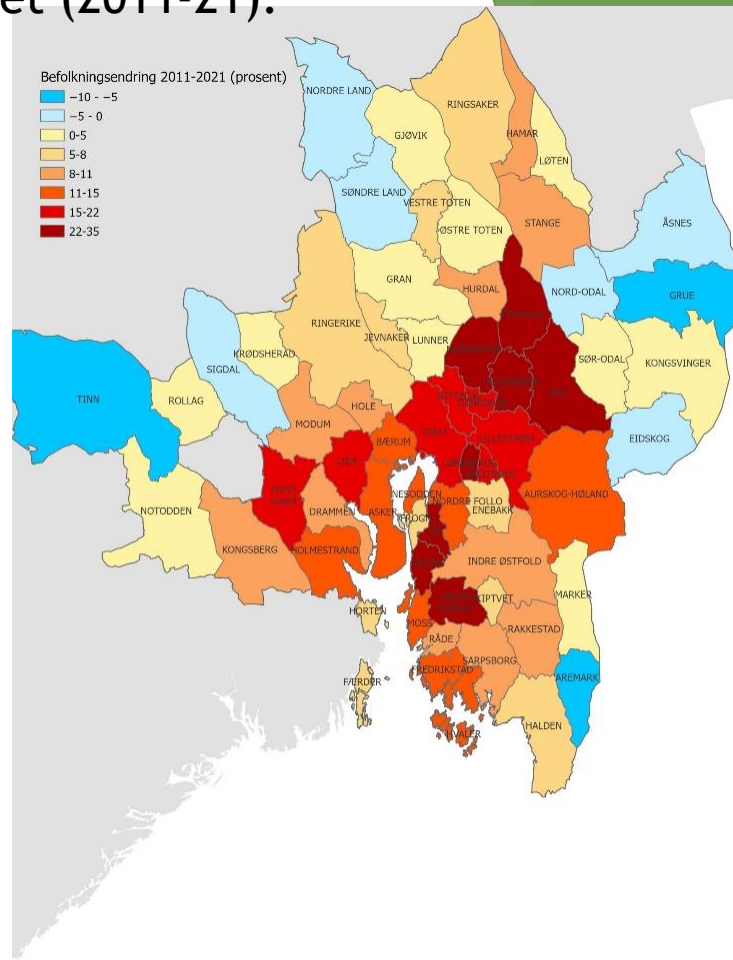
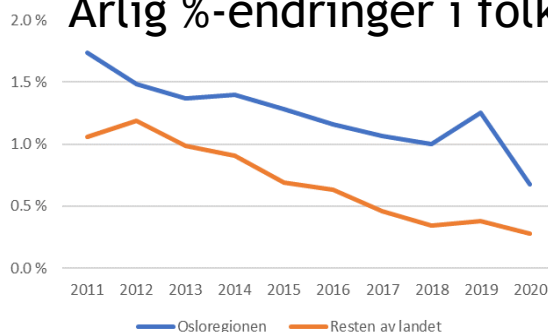

Befolkningsutviklingen siste tiåret (2011-21):

Antall innbyggere

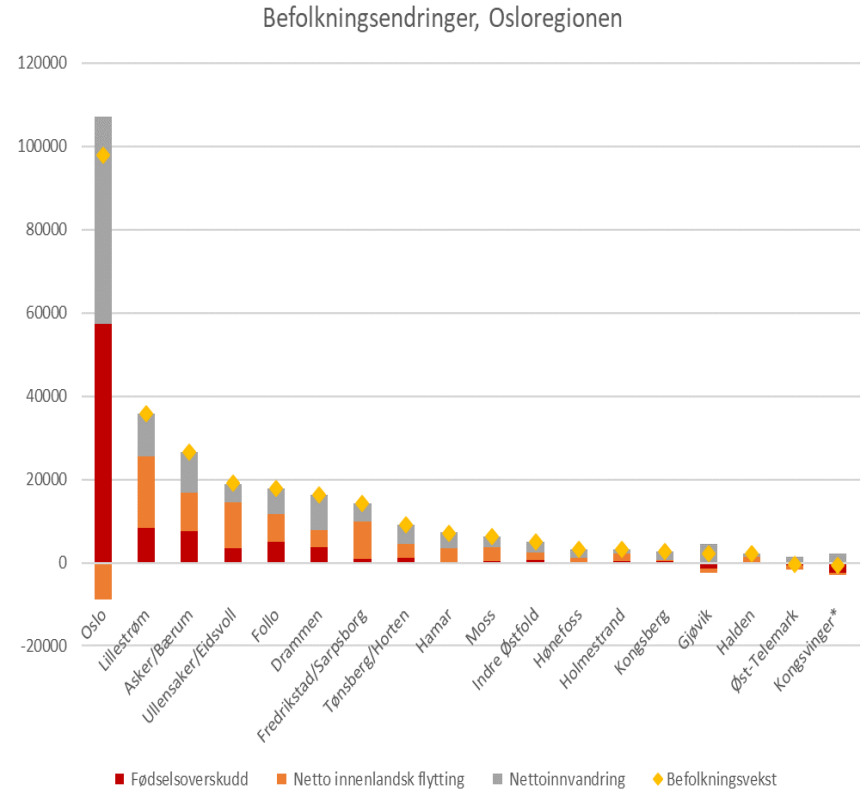
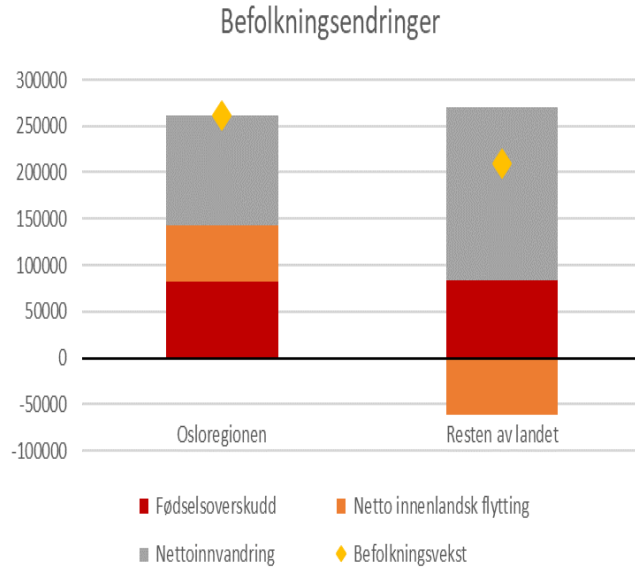

Årlig %-endringer i folketall

Endringskomponentene 2011-2020 :

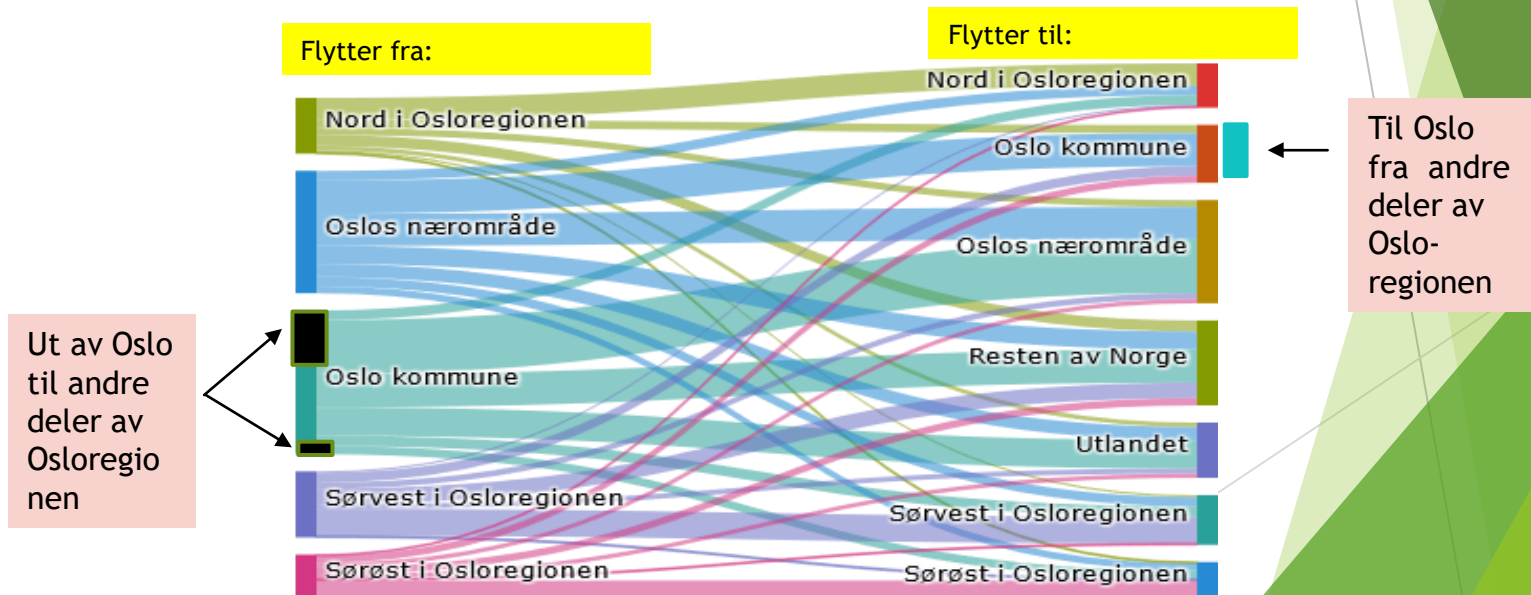
Osloregionens befolkningsvekst har vært drevet både (netto-)innvandring, (netto-) innflytting fra landet forøvrig og fødselsoverskudd - men ulikt i delregioner:

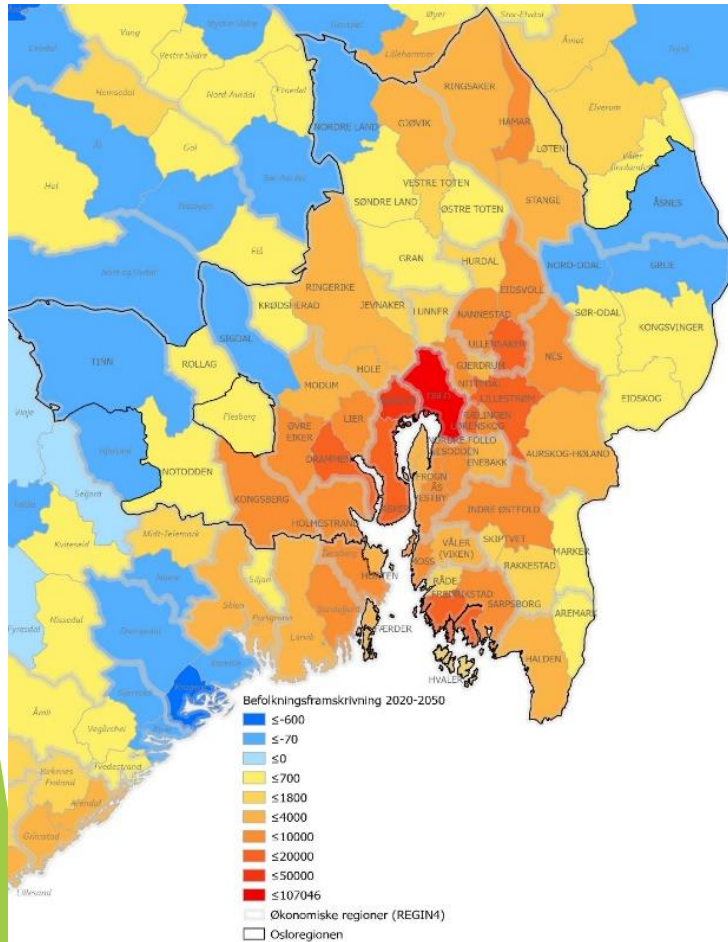
Hvem er utflytterne og hvor flytter de 2020-21?

(iflg. Tønnessen paper 2021):

- Økt utflytting fra Oslo (1.1.2020-1.1.2021)
 - størst økning:
 - av folk i yrker med høyere utdanning/muligheter for fjernarbeid, service og noen grad lærer/sykepleier
 - i alderen 25-30 år og 55-67 år - og mange oppvokst utenfor Oslo
 - til nabokommuner - foruten Fredrikstad
 - «mange av disse kommer ikke tilbake til Oslo»

*Befolkningsframskrivninger mot 2030-40-50 (SSB- mellomalternativet) :
«fortsatt sterk vekst» - også i Osloregionen.*

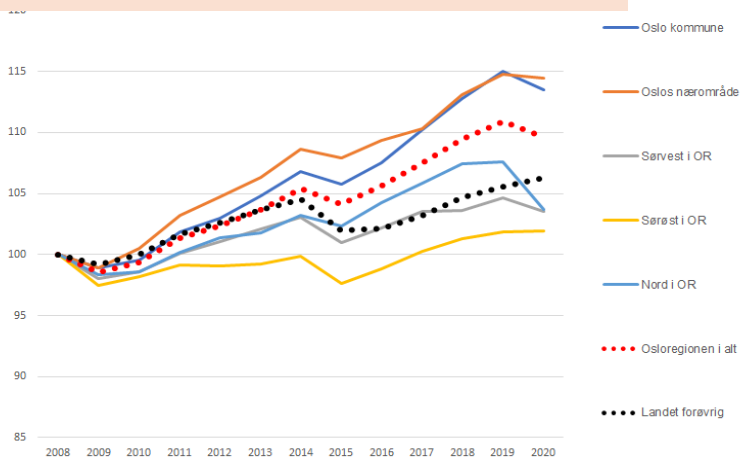
NB! Betydelig usikkerheter i SSBs framskrivninger mest rundt framtidige flyttestrømmer (innlands og utenlands) og nettoeffekter av dette.

Koronapandemien har vist hvordan flyttemønsteret kan endres ganske uventet og raskt; det ble mindre flytting mellom Norge og utlandet og utflyttingen fra Oslo ble rekordhøy til nabokommuner m.m..

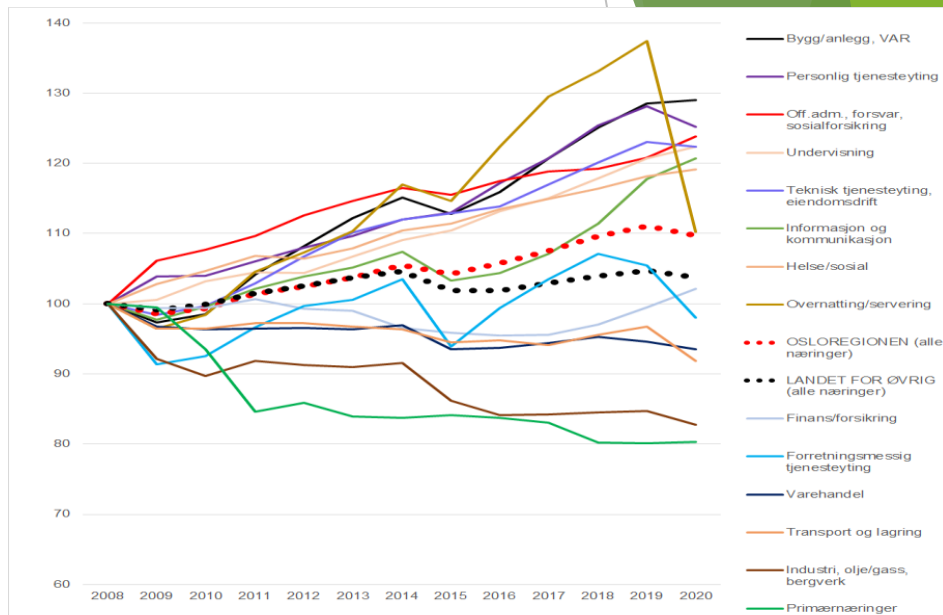
2. Arbeidsmarkeds- og næringsutviklingen:

Endringer i sysselsetting 2008-2020

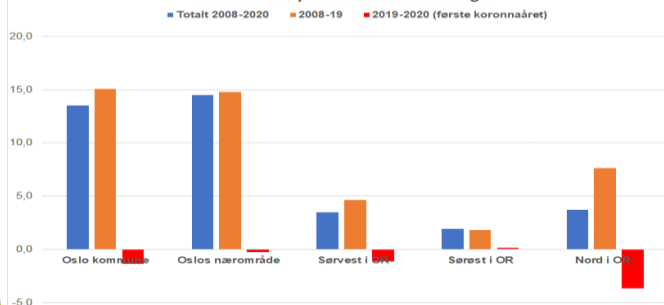
OR sine geografiske hovedområder

Sysselsetningsendring i ulike næringer/sectorer i OR

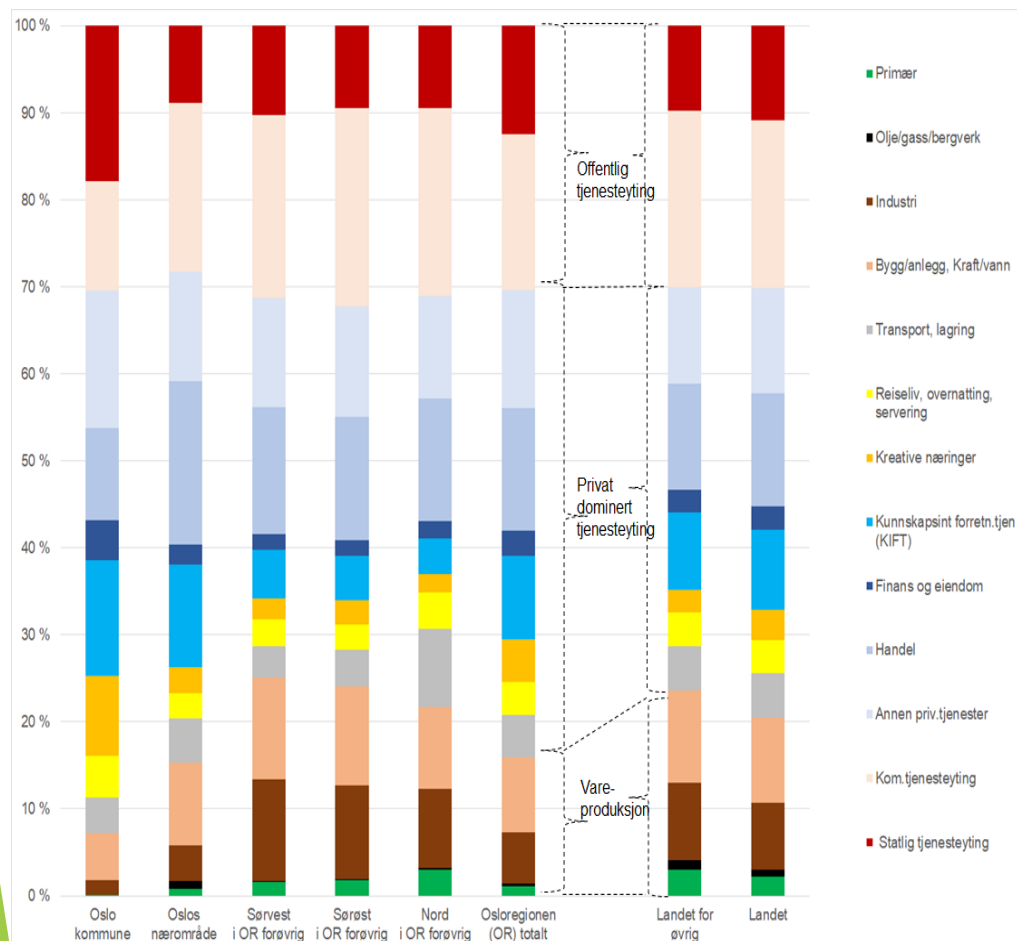

Antall arbeidsplasser - relative endringer

Næringstrukturene i regionen

➤ En svært mangfoldig nærings- og kunnskapsregion

Næringsspesialiseringer:

- Stor variasjoner og ulikheter mellom Osloområdet, og andre deler av Osloregionen

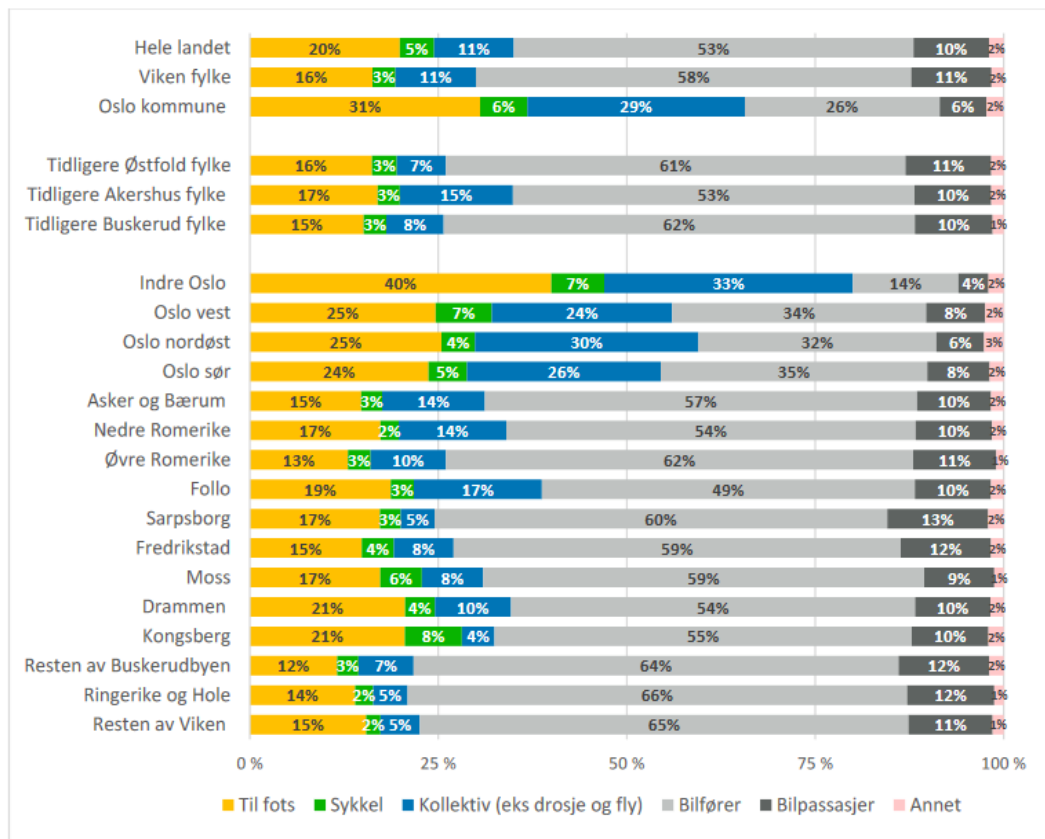
- Mange sterke næringsmiljøer og klynger innenfor og på tvers av kommunegrenser

Osloregionen har fortrinn og sterke miljø innen:

1. Bioøkonomi (landbruk, foredling etc.)
2. Livsvitenskap, velferds- og helseteknologi
3. IKT-produkter og -tjenester
4. Energi, miljøteknologi og sirkulærøkonomi
5. Mikro/nanoteknologi, maskiner, mekatronikk
6. Kunnskapsintensive forretningstjenester, FoU, finans
7. Kreative næringer, kultur og reiseliv
8. Bygg/anlegg
9.havrom i noen grad

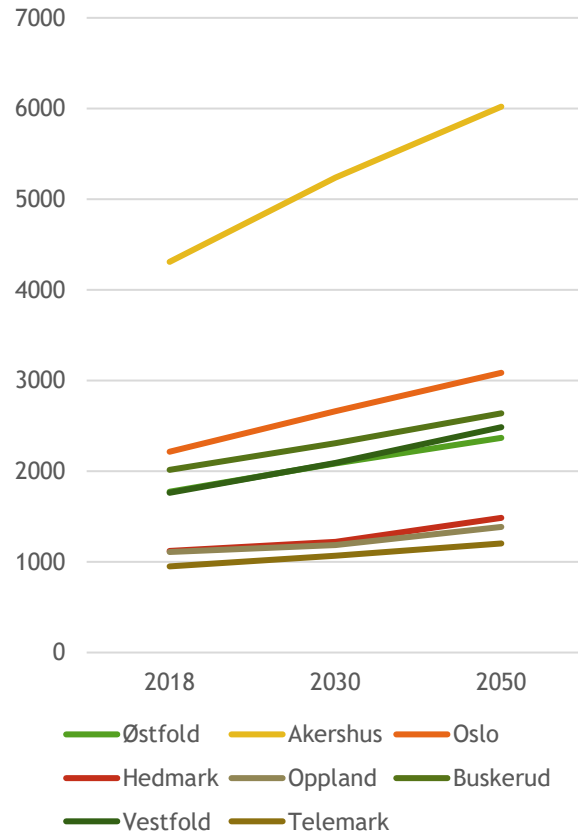
3. Transport og mobilitet

Persontransport fordelt transportform (2019) (Reisevaneundersøkelse, prosam)

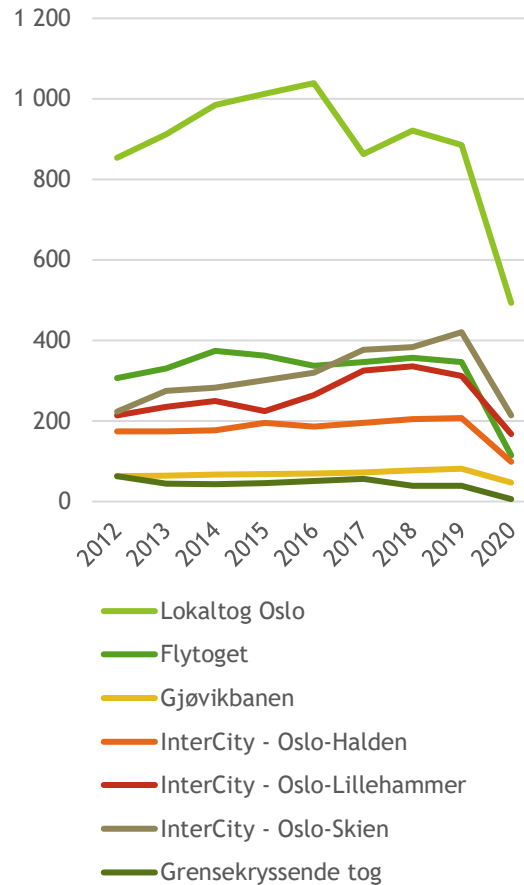

Persontransportarbeid på veg Prognose til 2050 beregnet før koronna

(TØI 2019).

Faktisk personkilometer (millioner) på tognettet i Osloregionen 2012-20 (SSB)

Pandemiens og reisevaner

(iflg. Asplan/Viak):

1. Årsaker til redusert reising

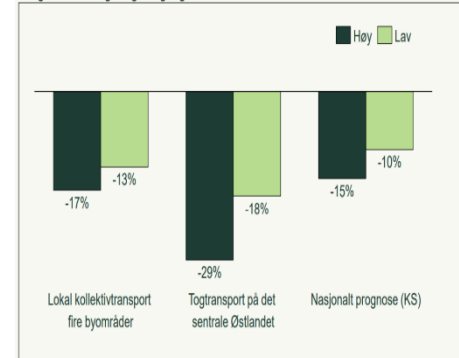
- Økt bruk av hjemmekontor
- Motstand mot trengsel som følge av økt frykt for smitte

2. Redusert kollektivandel:

- Flertallet av kollektivreisene er overført til bil
- Brudd i trenden økt kollektivandel?

3. Prognoser - langsiktige nedgang i reiser pga. korona:

Prognose for langsiktig nedgang i reiser:

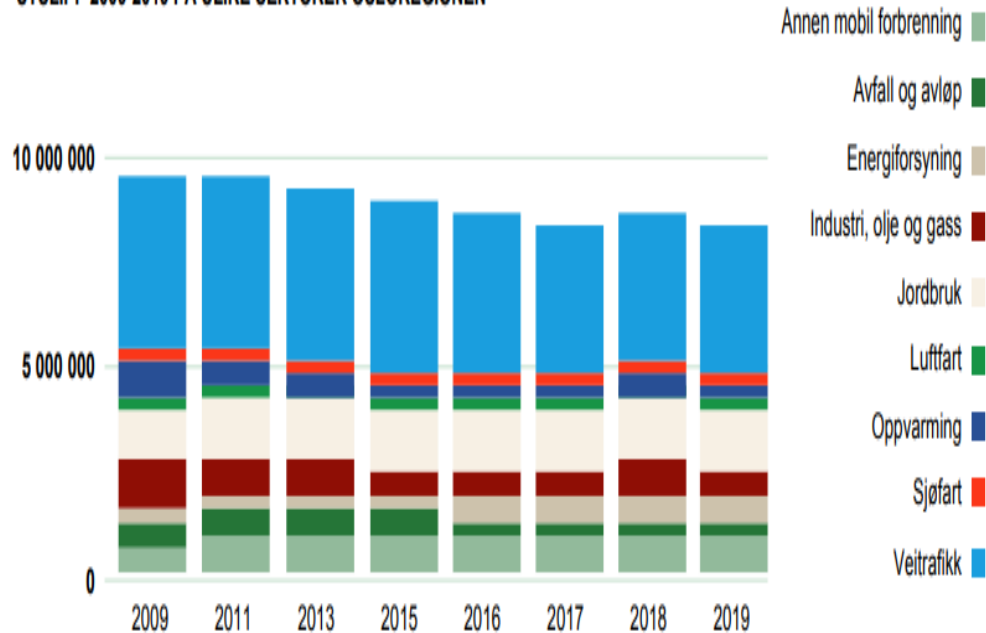

- Direkte effekt fra undersøkelsen trolig noe overdrevet
- Forventer avtagende effekt etter tilpasning til ny «normal»
- Større effekt i de største byområdene enn nasjonalt

4. Klima/miljø

Klimagassutslipp:

UTSLIPP 2009-2019 PÅ ULIKE SEKTORER OSLOREGIONEN

(statistikkilder: Miljødirektoratet/SSB)

- Osloregionen har 23 % av nasjonale utslipp (2019), og 51 % av landets utslippene fra veitrafikk og 32 % av utslippene fra jordbruket.
- Veitrafikk og jordbruk er de største enkeltkildene i Osloregionen (hhv. 42 og 17 % av utslippene).
- Utslippene totalt gått ned 13 % 2009-2019 (5% 2018-19) i regionen:
 - klar nedgang fra veitrafikk, industri og oppvarming
 - klar økning fra jordbruk, «annen mobil forbrenning» og energiforsyning

Arealressurser og forbruk :

	Areal km2	Endring 2013-19	
		Absolutt areal	Prosent endring
Osloregionen:	2019		
Jordbruksareal	1570,22	-0,73	-0,05
Naturområder:	6519,15	-3,07	-0,05
Skog	6140,78	-0,64	-0,01
Våtmark	198,38	0,26	0,13
Åpen fastmark	116,60	-2,4	-2,02
Bart fjell, grus- og blokkmark	63,39	-0,29	-0,46
Grønne områder, idretts- og sportsområder	42,25	1,64	4,04
Bebygd areal:	752,27	7,93	18,17
Boligbebyggelse	269,82	1,67	0,62
Transport, telekommunikasjon og teknisk infrastruktur	251,25	-0,33	-0,13
Næring, offentlig og privat tjenesteyting	66,86	2,69	4,19
Bebygd område for landbruk og fiske	61,61	-1,2	-1,91
Fritidsbebyggelse	40,16	-0,66	-1,62
Uklassifisert bebyggelse og anlegg	38,63	5,86	17,88
Undervisning og barnehage	12,36	-0,38	-2,98
Helse- og sosialinstitusjoner	4,90	0,07	1,45
Kultur og religiøse aktiviteter	3,56	0	0,00
Beredskapstjenester og Forsvaret	3,12	0,21	7,22

Datakilde:SSB

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus Hovedfunn fra indikatorrapport (2020) om måloppnåelsen 2018:

1: OAs befolkning vokst over dobbelt så mye som tettstedsarealene, dvs. **vekst i stor grad ved fortetting. Men store interne variasjoner.**

- **Fortetting** i Oslo, Lørenskog, Bærum og Sørumsund (bef. økt 4-6 ganger tettstedsarealet)
- **Byspredning** i Nannestad, Skedsmo, Rælingen og Asker (tettstedsareal vokst mer enn bef.)

2: En annen indikasjon er **kommuneplanene**: dvs. om de legger økende vekt på fortetting eller utbygging av nye arealer:

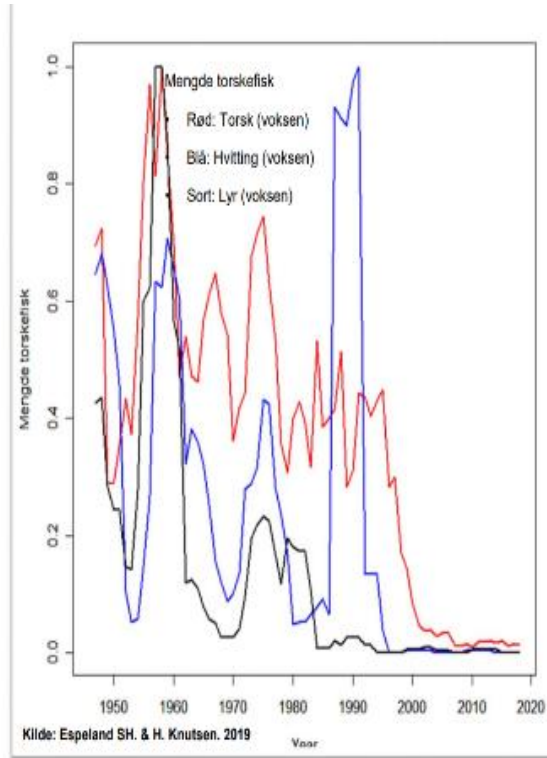
- I Oslo, Lørenskog, Ås, Nittedal og Nesodden utgjør planlagt bebygd nytt areal mindre enn 10 prosent av det bebygde.
- I Ski, Hurdal og Nannestad utgjør planlagt bebygd nytt areal 50 prosent eller mer av det bebygde.

3. **Dagens områdeutnyttelse i regionale byer og andre prioriterte vekstområder viser at det er stort teoretisk potensial for vekst rundt knutepunktene for kollektivtransport.**

Oslofjorden - et økosystem i krise

Tilstand og påvirkning

- Miljøtilstanden er dårlig
 - Torsken er nesten borte
 - Tareskogene forsvinner
 - Ærfuglen dør
 - Friluftsliv blir hindret av stengsler
- Påvirkning
 - Landbruk og avløp er sammen med klimaendring de største bidragsyterne til overgjødning og nedslamming av fjorden.
 - Miljøgifter gjør at fisk og skaldyr ikke kan spises i noen områder
 - Trålfiske er en påvirkning på bunnliv og fisk
 - Tilgangen til fjorden er hindret av ulovlig oppsatte gjerdet og bygg

Behov for omfattende tiltak
for bl.a.:

- Å redusere utslipp av urensa kloakk
- Redusere avrenning fra jordbruk
- Redusere nedbygging i strandsone og sjø
- Redusert fiske/fangst
- Restaurering av ødelagte biotoper
- Etc.

Noen generelle endringsimpulser av stor betydning

1. Endret demografisk dynamikk i regionen

- Bo- og flyttmønstrene i årene som kommer er usikre - bl.a. ut/innflytting til regionen og om den økte utflyttingen fra fortsetter i flere år

2. Grønt skifte:

- øker behovet for kompetanse, evne til innovasjon og jobbskaping i alle regioner

3. Digitalisering:

- endrer arbeidslivets og tjenesters kompetansebehov, organisering og lokalisering

4. Kompetansegapet

- Næringslivet : pt. 60% m udekket kompetansebehov nasjont, mer i NordNorge/MøreRoms (iflg. NHO 2020:Komp.barom)
- Offentlig sektor : pt. stor mangel på fagfolk i helse/sosial, utdanning m.m. særlig i distriktene

5. Statlig sektorpolitikk og sektordynamikk - hvilke effekter?

□ Oppsummering av samfunnsutvikling og utfordringer mot 2030

- > Osloregionen fram mot 2030 vil nok **fortsatt være en nasjonal vekstregion** med betydelig *befolknings- og arbeidsplassvekst*,
 - men noe *usikkerhet* om hvordan dette blir fordelt internt i regionen nærmeste tiåret:
 - mht. bo- og flyttemønstrene, reisevaner/pendling, lokalisering av bosatte og arbeid
 - fortsatt sentralisert vekst til Oslo og nabokommuner – eller mer til små- og mellomstore byer i regionen?
- > Med mål om en bærekraftig og balansert regional utvikling har Osloregionen *særsilte* **utfordringer** fram mot 2030 med å:

1: **Klima/miljø** :

- kraftige kutt i **klimagassutslipp**:

(behov for kraftig reduksjon i utslipp fra veitrafikk, mobil forbrenning, jordbruk, avfall/gjenvinning)

- **bærekraftig by- og tettstedsvekst** – utfordringer med blant annet **arealnøytralitet**

(vekst via fortetting og knutepkt, redusere nedbygging av natur/jordbruksmark, styrke arbeidet med arealregnskap i alle deler av regionen)

- offensive tiltak for å redde **Oslofjorden** (rensing, avrenning, strandsone m.m.)

2: **Grønt skifte, innovasjon og jobbskaping**: sirkulærøkonomi, miljøteknologi, fornybar energi og annen framtidsrettet innovasjon og entreprenørskap der regionen har spesielle fortrinn og muligheter, bedre utnytte lokale og regional fortrinn og styrker - økt samhandling næringer, klynger og kunnskapsmiljø.

3: **Tette kompetansegapet**: relatert til blant annet digitalisering og grønt skifte (kfr. NHOs komp.barometer 2020), men også

4: **Øke inkluderingen i arbeidslivet** blant utsatte grupper (sosialt entreprenørskap, skole-arbeidsliv m.m.)

5: Styrke **offentlig innkjøpskompetanse, samhandling og leverandørutvikling** for å oppfylle bærekraftskriterier

6: **Synliggjøre** regionens fortrinn og kvaliteter særlig i en nordisk / nord-europeisk kontekst

Del 2:

Osloregionen IPR og regionalt samarbeid

Osloregionen IPR sitt formål

«Bidra til å styrke Osloregionen som en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region, og en flerkjernet utvikling basert på lokale fortrinn».

Strategiske føringer 2021-24:

VISJON:

- Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region. Visjonen skal blant annet nås ved å jobbe for en flerkjernet utvikling i regionen, basert på lokale fortrinn.
- ORIP skal i perioden bidra til å nå følgende av FNs bærekraftsmål:
 - Mål 9: Innovasjon og infrastruktur
 - Mål 11: Bærekraftige byer og samfunn
 - Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon
 - Mål 13: Stoppe klimaendringene
 - Mål 17: Samarbeid for å nå målene

ROLLER OG ARBEIDSFORMER

ORIP skal gjennom sitt arbeid:

- utvikle felles holdninger og strategier
- ha dialog med og påvirke nasjonale myndigheter
- styrke felles identitet
- skape møteplasser og nettverk
- drive erfaringsoverføring og kunnskapsutvikling
- samarbeide og bygge nettverk med andre organisasjoner
- samle kunnskap, statistikk og foreta analyser om regionen

INNSATSOMRÅDER OG PRIORITERTE AKTIVITETER 2021 – 2024:

1. Areal, transport, mobilitet og logistikk

- Følge opp Osloregionens areal- og transportstrategi, herunder utarbeide en målrettet oppfølgingsplan.
- Gjennomføre en vurdering av ATP-strategiens bruk og virkninger, utviklingen de siste årene og nye utfordringer.
- Fremme Osloregionens interesser innen innsatsområdet overfor nasjonale myndigheter, EU og andre organisasjoner.
- Tilrettelegge for faglige og politiske nettverk som fremmer kunnskap og samforståelse i regionen.

2. Klima og miljø

- Følge opp Osloregionens ordførererklæring om miljø og klima.
- Foreta jevnlig kartlegginger av klimastatus i Osloregionen
- Skape arenaer for å dele kunnskap om tiltak for å redusere klimagassutslipp og bedre klimatilpasning i kommunene/fylkeskommunene i Osloregionen
- Fremme gjenbruk og sirkulærøkonomi gjennom en regional kartlegging av materialstrømmer i Osloregionen
- Arbeide for å fremme grønn innovasjon gjennom offentlige anskaffelser
- Ta vare på natur- og arts mangfold i regionen

3. Konkurranseskraft og attraktivitet

- Kartlegge og dele kunnskap om regionens komparative fortrinn innen næringsutvikling, kompetanse, kultur og opplevelse, samfunn og politikk.
- Utvikle en handlingsrettet fireårig strategi for å styrke Osloregionens internasjonale posisjon og synlighet med mål om å øke Osloregionens attraktivitet for [talentinvesteringer](#) og samarbeid.
- Gjennomføre prosjekter i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner, samt andre offentlige og private aktører i profileringsarbeidet.
- Bidra til etablering av en plattform for et tettere regionalt samarbeid om internasjonal profilering der ulike private og offentlige aktører og organisasjoner inngår.
- Kartlegge og bevisstgjøre beslutningstakere om barrierer og utfordringer for å tiltrekke talent, investeringer og besøkende til regionen.
- Skape arenaer for å dele kunnskap og erfaringer om stedsmarkedsføring i regionalt, nasjonalt og internasjonalt perspektiv
- Samarbeide med og støtte opp om næringsklynger som motorer for en flerkjernet næringsutvikling i Osloregionen

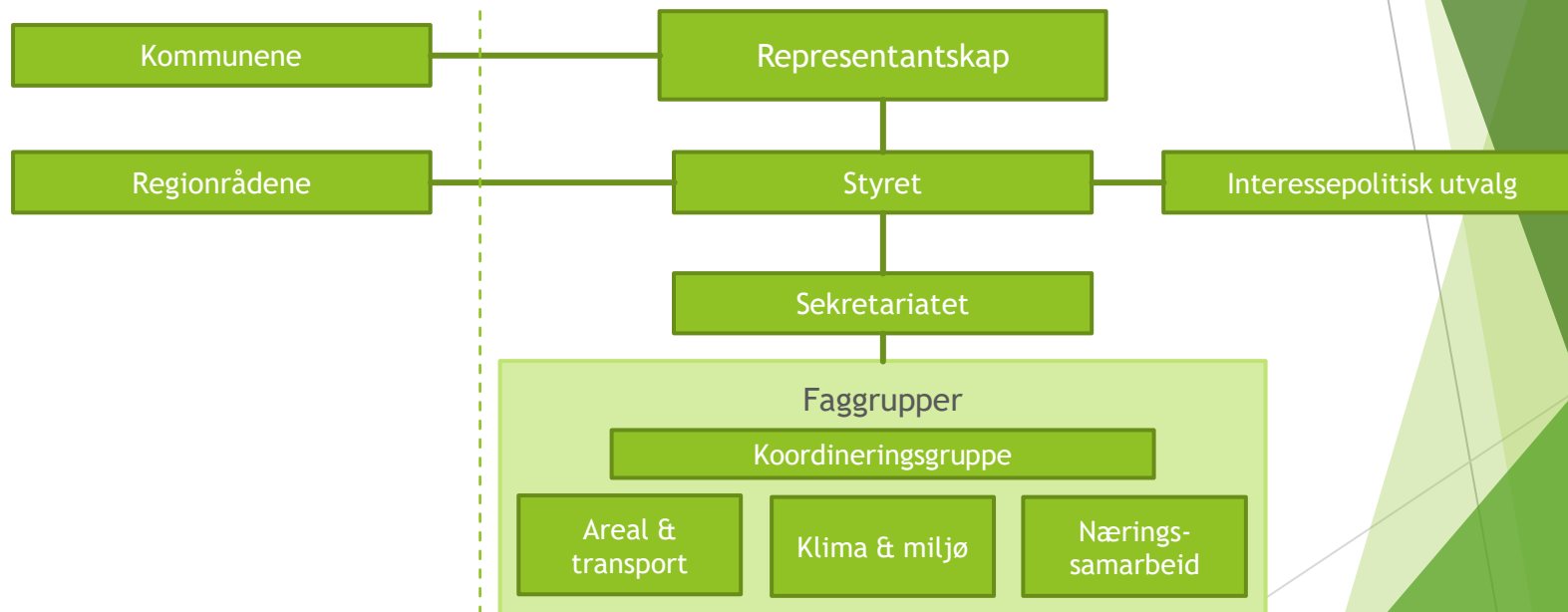
4. Felleskap og samarbeid

- Etablere arenaer for politisk og faglig samarbeid og felles kunnskap om muligheter og utfordringer for Osloregionen
- Samle kunnskap og statistikk om sentrale utviklingstrekk i regionen innenfor bl.a. befolkning, næringsliv, transport, areal, miljø og internasjonal attraktivitet.
- Fremme regionens felles interesser overfor nasjonale myndigheter, EU og andre relevante organisasjoner

1. Samarbeidsavtalen definerer seks oppgaver:

- a) Drøfte felles saker på tvers av kommune- og fylkesgrensene. ✓
- b) Utarbeide felles rådgivende strategier. ⚠
- c) Planlegge og gjennomføre prosjekter i regi av Osloregionen. ⚠
- d) Arbeide interessepolitisk, herunder avgi høringsuttalelser, der det er felles regionale interesser. ✓
- e) Bidra i nasjonale og internasjonale samarbeidsprosjekter og partnerskap der det er felles regionale interesser. ⚠
- f) Gjennomføre aktiviteter med sikte på erfaringsoverføring, læring, og styrking av felles identitet innenfor samarbeidet. ✓

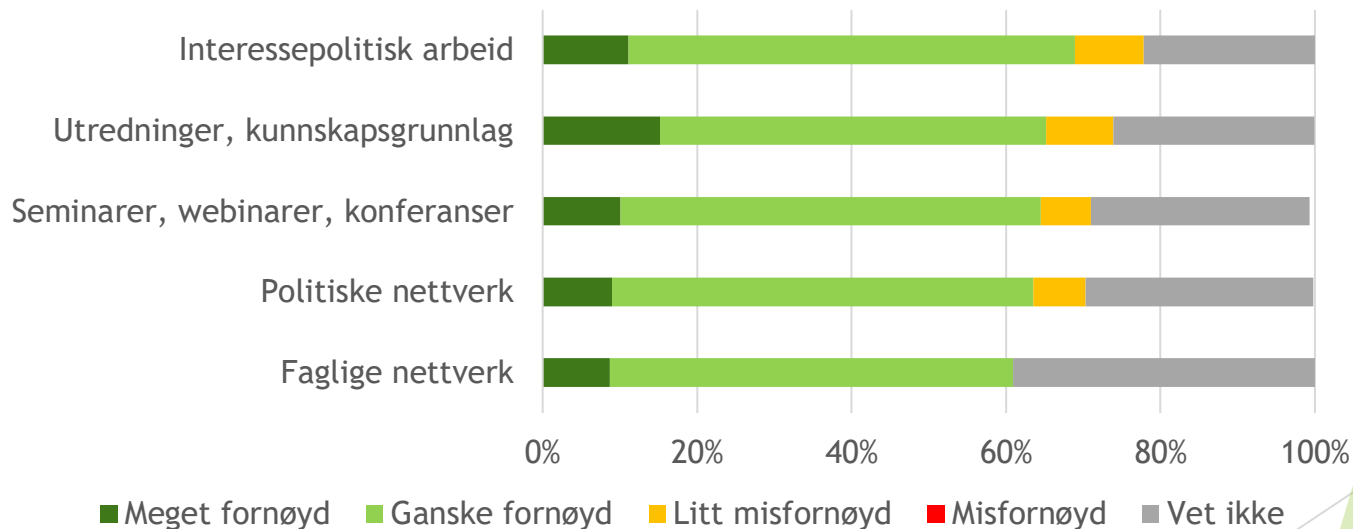
2. Organiseringsmodell

Konsensusvedtak som beslutningsprinsipp

2. Innsatsområder, grupper og samarbeid

Hvor fornøyd er du med følgende av aktivitetene til Osloregionen?

Fra Osloregion IPRs medlemsundersøkelse 2021. Respondenter er 29 politikere og 18 toppbyråkrater fra medlemskommunene.

Samarbeidsstigen: Hva får man ut av samarbeidet?

Funn: Informantene opplever at Osloregionen IPR når alle fire trinn

- Profilerings utad, markedsføring
- Stille felles krav til nasjonale myndigheter

Tilpasse utbyggings/areal-og transportpolitikken i egen kommune til regionale behov/ forpliktelser?
Løfte røstene til små kommuner, bistå dem

Forståelse mellom store og små kommuner «eneste forum hvor Raymond møter kommunene»

Utteksling av informasjon, erfaringsdeling/kommunikasjon mellom kommuner

Men:

Enkelte informanter spør: Er det gode nok prosesser for omforente strategier (eks.vaksinesaken)?

Enkelte informanter spør: Klarer Osloregionen IPR å utnytte synergier og variasjoner i lokale fortrinn internt i regioner?

Enkelte omlandskommuner mener at det regionale sentrum får størst oppmerksomhet

Blir for mye tid brukt til dette, og mindre til handling? (trinn 3 og 4)

Forutsetning for effekt av samarbeid: er organiseringsmodellen hensiktsmessig?

► Generelt er informantene fornøyd med arenaene i Osloregionen IPR

► Konsensusvedtak:

- Skaper god arena for informasjonsutveksling og koordinasjon der man har felles interesser
- Lett å arbeide med f eks høringssvar, areal og transport, klima
- Men vanskeliggjør arbeid på saker med interessekonflikter.
- Forhindrer dette Osloregionen IPR i å ta tak i viktige, men kontroversielle temaer/ saker, som eks. lokalisering av statlige arbeidsplasser?

► Er den geografiske avgrensingen hensiktsmessig?

- Deltagerne bestemmer selv hvorvidt de har tilstrekkelig fellesinteresser til å delta.
- Gir vekt til organisasjonen og muliggjør koordinering på høyt nivå på tvers av fylkesgrenser, men kommuner opplever ikke nødvendigvis at de har mye til felles med kommuner i en annen del av regionen.

➤ Forutsetning for effekt av samarbeid: Tillitsbygging og tillitskapital

- ▶ Osloregionen IPR nyter stor grad av tillit fra sine medlemmer
- ▶ Tillit og mellommenneskelige relasjoner i organisasjonen bidrar til å effektivisere medlemmenes arbeid: Lett å ta en kjapp telefon, og å nå fram til riktig person
- ▶ Osloregionen IPR anses generelt som en konstruktiv arena (fordi konfliktsaker unngås?)
- ▶ Opplevs arenaen å balansere senterkommuner og omlandskommuner?
- ▶ Informanter trekker frem følgende som viktig for tillitsskaping på arenaen
 - ▶ Sekretariatets innsats
 - ▶ Styreledernes innsats i å balansere interesser, og vise raushet overfor mindre kommuner
 - ▶ Fysiske møter styrker tillit, bånd og kjennskap til hverandre
 - ▶ Konsensuslinjen styrker tilliten

➤ Osloregionen IPR i det større landskapet

- ▶ Østlandsområdet preges av flere samarbeidsorganer - delvis overlappende tematisk og geografisk:
 - ▶ Østlandssamarbeidet, Regionrådene, Bybåndsmarbeidet, Oslo Business Region
 - ▶ Lite oversiktlig landskap av organisasjoner og underorganisasjoner
- ▶ Osloregionen IPRs nisje
 - ▶ Bredt nedslagsfelt (65 kommuner på tvers av fylkesgrenser)
 - ▶ Hovedstadsregionen som en større funksjonell og flersentrert by- og omlandsregion
 - ▶ Har (politiske) deltagere med reel beslutningsmakt (og med god tilgang til stortingspolitikere)
 - ▶ Arbeide med temaene areal og transport, klima/miljø, næringsutvikling og internasjonal synlighet

- ▶ Koordinering mellom Osloregionen IPR og andre samarbeidsorganer bør bedres
 - ▶ Flere samarbeider i noen av det samme geografiske nedslagsfeltet, og der likeartede temaer diskuteres og ikke koordineres godt nok
 - ▶ Dette kan oppleves som uheldig ressursbruk, og at knapp kompetanse og oppmerksomhet spres utover
 - ▶ Noen informanter mener det er en svakhet at fylkeskommunene trekker seg helt ut
 - ▶ Flere peker på at næringsutvikling er mest naturlig å diskutere i de lokale regionrådene, eller bilateralt mellom kommunene. Noen peker på at Osloregionen IPR kunne påta seg en mer organiserende rolle her, i å fasilitere bilateralt samarbeid og samarbeid innad i/mellom regionrådene.

Oppsummering Osloregionen IPR

- handlingsrom og noen muligheter

- ▶ Osloregionen IPRs organisasjonsmodell trenger ikke endres: oppleves som hensiktsmessig, og inneholder arenaer som skaper tillit og konsensus
- ▶ Koordinering mellom Osloregionen IPRs og andre samarbeidsorganer bør bedres – for å unngå «parallellverdener»
- ▶ Svakheter at Viken ikke er med på en eller annen måte, fordi FK som regional samfunnsutvikler har en viktig koordinerende rolle mht mange virkemidler
- ▶ Kan Osloregionen IPR ta en sterkere strategisk utviklingsrolle i regionen?
 - ▶ I samarbeid med Viken ? ...Viken som deltaker? og uten balansen mellom Oslo og ytre omegnskommuner forrykkes?
 - ▶ Som fasilitatorer for andre arenaer (eks. diskusjon av næringsutvikling i regionråd)
- ▶ Kan Osloregionen IPR komme på trinn 3+4 i samarbeidsstigen på mer konkrete felt?
 - ▶ Må bruke tid på å komme frem til omforente løsninger
 - ▶ Er samarbeidet modnet tilstrekkelig til å ta vanskelige beslutninger (lokalisering etc)

Takk for oppmerksomheten!